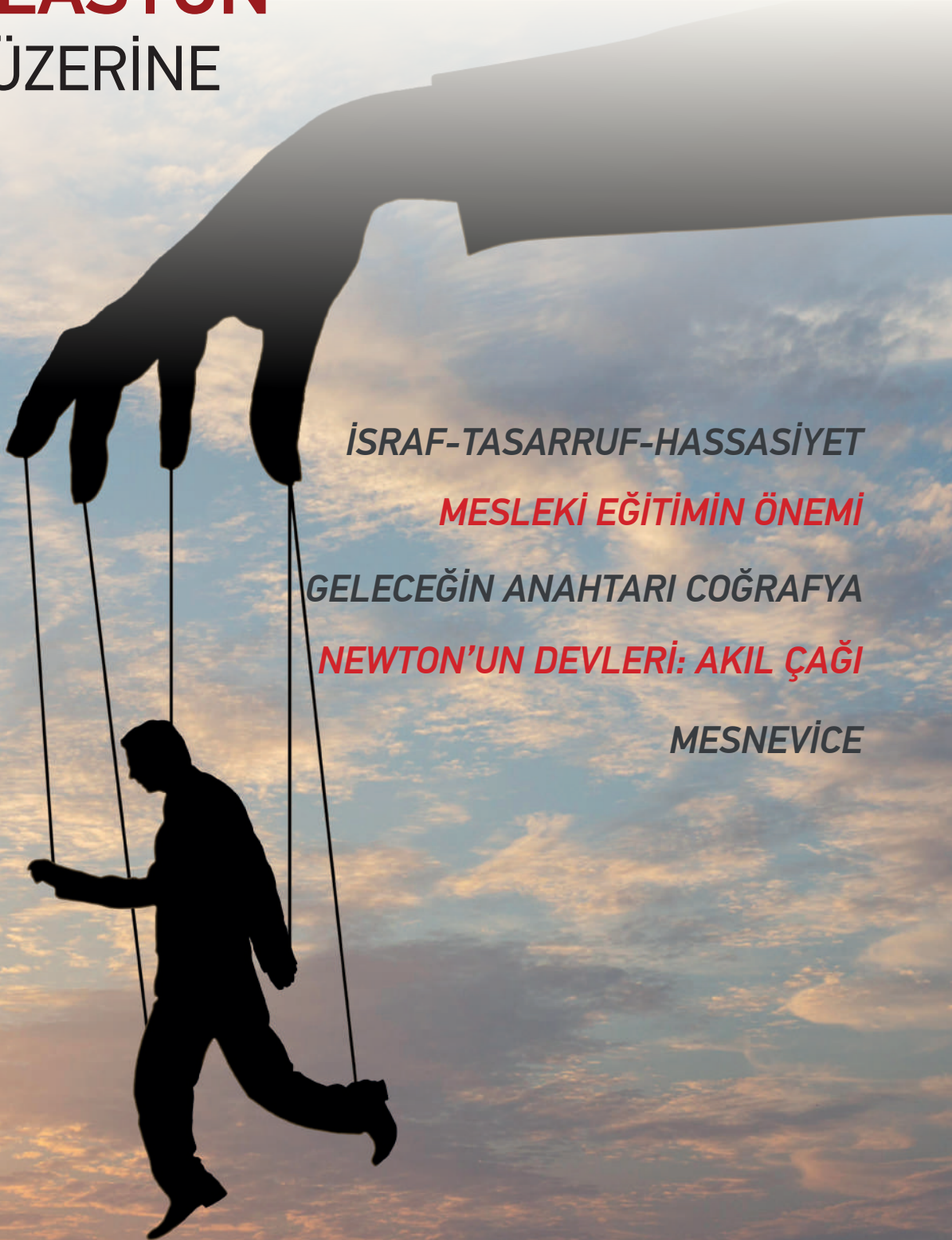

Okulda **Ayaküstü**

Fikret İsmet Aktekin Anadolu Lisesi 3 Aylık Edebiyat ve Kültür Sanat Dergisi 2023 / Sayı 4 / Nisan-Mayıs-Haziran

MANİPÜLASYON KAVRAMI ÜZERİNE

İSRAF-TASARRUF-HASSASİYET

MESLEKİ EĞİTİMİN ÖNEMİ

GELECEĞİN ANAHTARI COĞRAFYA

NEWTON'UN DEVLERİ: AKIL ÇAĞI

MESNEVİCE

FİKRET İSMET AKTEKİN ANADOLU LİSESİ

Editörden

Her geçen gün insanlığın teknolojik olarak ilerlese de insani değerler anlamında bir hayli geride kaldığına şahitlik ediyoruz. İlahi hitabın muhatapları olarak bu duruma sadece seyirci kalmak değil aksine bir gönül medeniyeti inşa ederek insanlığı kurtaran bir ilerleme ümidi taşıyarak çıkarmış olduğumuz Okulda Ayaküstü dergisinin 4. sayısını yine güzel bir heyecan ve aşkla çıkardık. Dergiler fikirlerin kanatlarıdır diye çıktığımız yolda iyiliğe, güzelliğe ve kalbin insanı kucaklayan iklimine doğru kanat çırpıyoruz. Yazdığımız, söylediğimiz her cümleyle eğitime ve eğitimin kalpleri ve kafaları ihya eden her yönüne kendimizi adayıp sesimizi duyurmaya çalışıyoruz.

ŞUAİB ALICI

İÇİNDEKİLER

1 EDİTÖRDEN

4 İSRAF-TASARRUF-HASSASİYET

6 Okul Öncesi Eğitiminde Erkek Öğretmenlerin...

8 MESNEVİCE

10 AYNA NÖRONLAR

12 MESLEKİ EĞİTİMİN ÖNEMİ

14 HİKAYE DENEMESİ

15 GELECEĞİN ANAHTARI COĞRAFYA

16 NEWTON'UN DEVLERİ: AKIL ÇAĞI

18 ChatGPT-3.5

20 DOĞU VE BATI'NIN İLK KARŞILAŞMASI: TROYA

23 CANAN NERDESİN

4 İSRAF-TASARRUF-HASSASİYET

8

10 AYNA NÖRONLAR

12 MESLEKİ EĞİTİMİN ÖNEMİ

24 NAPOLEON BONAPARTE

24 NAPOLEON BONAPARTE

25 GÖZLERİN ANLATIR

26 BULUTLAR

27 TÜRK EDEBİYATINDAKİ İLK YERLİ ROMANIMIZ...

28 GÖNÜLDEN DÖKÜLEN SÖZLER

30 MANİPÜLASYON KAVRAMI ÜZERİNE

32 ÖLÜM

34 KARAGÖL

36 ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLER

38 SİNEMA

40 İNGİLİZCE SÖZLER

42 ŞİİRİN DİLİ

43 PUZZLE-BULMACA

32 ÖLÜM

36 ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLER

Okulda Ayaküstü
(Edebiyat ve Kültür Sanat Dergisi)

Fikret İsmet Aktekin Anadolu Lisesi
Adına Sahibi
Cemil Kurt

Genel Yayın Yönetmeni
Bedri Kömürcü

Editör
Şuayb Alıcı

Yayın Kurulu
Selin OĞAN
Yusuf Ziya ERGİN
Kader ÜSTÜBİ
Sena MERİ
Nazlı DUR
Erva Nur EFE

Konsept Tasarım
İlkerTandoğan

Yönetim Yeri
Devlet Mah. Vatan Cad. NO:85 54100
FERİZLİ/SAKARYA

<https://fikretismetaktekinal.meb.k12.tr/tema/index.php>
964392@meb.k12.tr • Tel: (0 264) 781 16 60

Baskı ve Cilt
ON DİJİTAL BASKI MERKEZİ
Cumhuriyet Mah. Gökalp Sok. No: 37/A
Adapazarı / SAKARYA
A.F Cebesoy V.D: 714 025 9658

Baskı Yeri
Sakarya, Haziran 2023

Yayın Türü
3 Aylık Yerel Süreli Yayın

ISSN: 2822-2814
2023 / Sayı 4
Nisan-Mayıs-Haziran

Okulda Ayaküstü Dergisi'nin bütün yayın hakkı,
Fikret İsmet Aktekin Anadolu Lisesi'ne aittir.
Dergide yer alan yazıların sorumluluğu yazarlarına
aittir. Yazı ve fotoğraflar kaynak gösterilerek
kullanılabilir.

Okulda **Ayaküstü**

İSRAF

TASARRUF- HASSASİYET

Herhangi bir sebeple gittiğim birçok kamu kurumunda ihtiyaç olmadığı halde onlarca boşa yanan lamba görürüm. Açma/kapama düğmesini arar bulur ve kapatırım. Bulamazsam o binanın sorumlusun bulur ona bu talebimi iletirim. Ülkesini seven, sorumluluk bilinci yüksek her bireyin en az bu kadar hassasiyet göstermesi gerektiğine inanırım.

İsraf edilen sadece elektrik değildir. Gereğinden fazla yakılan kaloriferleri de unutmamak gerekir. İhtiyaç olmadığı halde yakılan ve aşırı sıcaklıktan elle dokunulmasının mümkün olmadığı petekler gördüm. Bina sıcak; kapı, cam açık. Kimsenin aklına dereceyi düşürmek ya da sistemi kapatmak gelmiyor. Sitemim, eleştirim herkese değildir. Bu konuda hassasiyet gösterenlerin başımın üstünde yeri vardır.

Birde A4 fotokopi kâğıtlarını bilirsiniz. Bunlarda da israf çok ileri seviyededir. Lüzumlu lüzumsuz her evrakın çıktısı alınır. Güzelce klasörlere konulur. Yaklaşık bir yıl saklanır. Bir yıl sonra hükümsüz kalan bu evraklar geri dönüşüme gönderilir. Hâlbuki çözüm çok basittir. Bu tür çalışmalar dijital ortamlarda saklanabilir. Dijital ortamlarda resmileştirilebilir. Okullarda kullandığımız DYS sistemi bu işler için güzel ve kullanışlı bir araçtır. Gerektiğinde teftiş ve denetimlerde ilgililere dijital olarak sunulabilir. Bu işlerin ekonomik boyutunu somutlaştırmak için basit bir hesap yapalım. Türkiye’de yaklaşık 80.000 eğitim kurumu var. Her bir kurumun bir tane A4 fotokopi kâğıdı tasarruf ettiğini düşünelim. 80.000 paket A4 kâğıdı eder. Bu kâğıtların ekonomik karşılığını sizler hesaplayabilirsiniz. Or-

taya çıkan rakam satın alma maliyetidir. Bir de üretim aşamasında kullanılan su, kesilen ağaç, harcanan enerji ve işgücü maliyeti başka bir tartışma konusudur.

Afişler! Bir de kurumlarda afiş modası var. A3, A4, A5 vb. boyutlarda basılıyor. Katlamalı, süslemeli rengârenk çeşitleri var. Bu afişlerin binlerce adet basılıp dağıtılmasından beklenen maksat hâsıl oluyor mu? Tartışılır. Araştırılması gerekir diye düşünüyorum. Bu afişlerin en küçük boyutunun satın alma maliyetinin yaklaşık bir Türk Lirası olduğunu düşünürsek israfın boyutu ortadadır.

Yukarıda saydığım israfla ilgili örnekleri çoğaltmak mümkün. Sonuç almak için aynı bilinçle toplumsal olarak hareket etmemiz gerekiyor. Kamu kaynakları hepimizin. Tasarruf bilincini toplum olarak geliştirebilirsek tasarruf edeceğimiz kaynaklarla birçok kamusal ihtiyacımızı karşılayabiliriz. Dünya üzerindeki enerji kaynakları yeterli değildir. Ülkemiz de enerjide dışa bağımlıdır. Devletimizin kamu kurumlarındaki tasarruf bilincini geliştirmek için somut uygulamalar yapılması gerekir. Elektrik, su, doğalgaz tüketimini olması gerektiği şekilde tüketen, israfı önleyen kurum çalışanlarını teşvik edici mekanizmalar geliştirmelidir. Her binanın kaynak tüketim standartları amacına uygun olarak bulunduğu iklim vb. şartlar dikkate alınarak bilimsel yöntemlerle belirlenmeli, bu hedefleri tutturana ya da yaklaşan yöneticiler, çalışanlar ödüllendirilmelidir. Atalarımız ne güzel söylemiş ve özetlemiş. “Damlaya damlaya göl olur.” “Bir elin nesi var, iki elin sesi var”

Okul Öncesi Eğitiminde Erkek Öğretmenlerin Karşılaştığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Bireyin yaşantısı doğum öncesi dönemde başlayarak yaşamın sonuna kadar gider. Bu süreç içerisinde birçok unsur etki yapar ve birikerek devam eder. Özellikle bu süreçte fizyolojik ve psikolojik faktörler çoğu zaman bir biri içine girmekte ve gelişimi doğal olarak etkilemektedir (Aydın, 2002). Yaşantımızın temeli şeklinde düşünebileceğimiz okul öncesi eğitiminde zihinsel, duygusal, fiziksel, sosyal ve dil alanında birbirine bağlantılı karmaşık bir yapıyı bilmeyi, geliştirmeyi ve uygun eğitsel ortamlar oluşturmayı bilmemiz gerekir (Turaşlı, 2000).

0- 6 yaş grubu çocukların eğitimini kapsayan "okul öncesi eğitim" temeli çeşitli kaynaklarda farklı biçimlerde tanımlanmaktadır: 14. Milli Eğitim Şurasında Okul Öncesi Eğitimi, "0- 72 ay grubundaki çocukların gelişim düzeylerine ve bireysel özelliklerine uygun, zengin uyarıcı ve çevre imkânları sağlayan, onların bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden gelişmelerini destekleyen, onları toplumun kültürel değerleri doğrultusunda en iyi biçimde yönlendiren ve ilköğretime hazırlayan, temel eğitim bütünlüğü içerisinde yer alan bir öğretim süreci" olarak tanımlanmıştır (MEB, 1993).

Yapılan araştırmalar 17 yaşına kadar olan zihinsel gelişmenin % 50' sinin 4 yaşına ; % 30' unun 4 yaşından 8 yaşına, % 20' sinin ise 8 yaşından 17 yaşına kadar oluştuğunu göstermektedir (Poyraz ve Dere, 2003). Katz (1995), göre ise yaşamın ilk altı yılındaki öğrenme süreci gerçekten de hayret vericidir. Çocukların neyi, nasıl ve ne kadar öğrendiklerini etkileyen birçok faktör vardır. Bu önemli faktörlerin başında çocuğun duygusal ve bilişsel ilişkilerinin niteliği gelir. Okul öncesi eğitim, ilişkilerin sayısını, türünü, niteliğini ve olumlu yönde etkileyerek çocuğa tüm alanlarda gelişme fırsatı sunmaktadır (Akt. Kuru-Turaşlı, 2007).

Ülkemizde hızla gelişen okul öncesi eğitimine erkek öğretmen adaylarının da sıklıkla okul öncesi eğitim kurumlarında çalışmayı tercih etmeye başlamasıyla, cinsiyet faktörüne bağlı problemler ülkemizde görülmeye başlanmıştır. Son yıllarda da Türkiye'de okul öncesi eğitime verilen önem, okul öncesi kurumların hızla artışı ve paralelinde ortaya çıkan insan gücü ihtiyacı, erkek öğretmen adaylarının "kadın işi" olarak görülen okul öncesi öğretmenliğine ilgi duymasına ve bu alanı eskiye oranla daha fazla tercih etmelerini sağlamıştır (Bartan, Bayındır, Doğan-Temur ve İnan, 2010).

Araştırmadaki amacımız, erkek okul öncesi öğretmenlerinin mesleklerine ilişkin karşılaştıkları güçlükleri tespit etmek ve sorunları belirlemektir.

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden görüşme yolu uygulanmıştır. Bu yöntemin seçilmesinde öğretmen özellikleri üzerinde yoğunlaşmanın olması, sayısal verilerden çok sözel özellikler göstermesi etkili olmuştur. Konunun amaçları ile seçilen görüşme tekniğinin bu güçlü yanları ile birlikte düşünüldüğünde, bu araştırmanın nitel olmasının daha uygun olacağı düşünülebilir. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın katılımcıları Sakarya, Ordu, İstanbul, Ağrı ve Eskişehir

de Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapan 15-20 okul öncesi erkek öğretmenidir. Öğretmenlere ulaşmada kartopu yöntemi kullanılmıştır. Araştırma, okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan erkek okul öncesi öğretmenlerinin görev yaptığı okullarda karşılaştıkları sorunlarla ilgili gönüllü katılımıyla görüşmeler yoluyla gerçekleştirilmiştir.

Yapılan araştırmada ön plana çıkan ve en çok dikkat çeken konu kalıp yargılardır. Konuyla ilgili kalıp yargılar oluşturan temel neden ise, toplumsal cinsiyet ve onun insanlara yüklediği rollerdir. Toplum insanlardan hayatlarını bu temele göre şekillendirmesini beklemektedir. Eğer bunun aksi durum söz konusu olursa bu tutumu sergileyen kişi ön yargı ve kalıp yargılarla karşılaşmaktadır. Meslek seçiminin de atfedilen rolere uygun yapılması beklenmektedir. Katılımcıların, kadınlara atfedilen okul öncesi öğretmenliğini seçmeleri, yaşadıkları sorunların asıl kaynağını oluşturmaktadır.

Katılımcıların bu mesleği seçerken dikkat etmesi gereken en önemli özelliklerin başında çocuk sevgisi, sabır ve meslek sevgisi gelmektedir. Gelişim açısından çok öneme sahip olan okul öncesi dönemde görev alan katılımcıların görevlerini çocuk sevgisinden yoksun olarak yapmaları çocuğun dönemi yetersiz ve eksik geçirmesine neden olabilir. Unutulmamalıdır ki yaşamın ilk yılları önemliliği bilimsel olarak kanıtlanmış bir gerçektir. Gelişimi kapsayan ilk yıllara duygusal, fiziksel ve bilişsel gelişim için önemli ve kritiktir (Yılmaz, 1997). Bu kadar kritik ve önemli bir dönem olan okul öncesi çağında görev alabilecek kişiler, alanları hakkında yeterince bilgiye sahip olmadan ve istemeden okul öncesi dönemine gelmemelidir.

Toplumda var olan ve katılımcıların sorunlarla karşılaşmasına neden olan bazı kalıp yargılar vardır. Bu durumlardan bazıları 'okul öncesi öğretmenliği kadın işidir', 'erkekten okul öncesi öğretmeni olur mu?', 'erkeklerde bu mesleğin içerisinde mi?' şeklindedir. Bu söz konusu bahsettiğimiz sorunlara katılımcılar sık sık karşılaştıklarını ve bunlardan etkilendiklerini dile getirmişlerdir. Ayrıca bu kalıp yargıların toplumun yeterli derecede bilgiye sahip olmadığından kaynaklandığı

sonucuna varılmaktadır. Katılımcıların mesleklerine başladıktan sonra bu kalıp yargıları yıkabilmek için daha çok çaba sarf ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Katılımı oluşturan kişiler mesleğe ilk başladıklarında erkek olmalarından dolayı tepkiler görmüşlerdir. Bu tepkiler öğrencilerin kayıtların sildirilmesine kadar varmıştır. Bununda temel nedeni, velilerin "erkeklerden okul öncesi öğretmeni olmaz" düşüncesidir. Toplumsal cinsiyetin affettiği rolden dolayı çok az erkek okul öncesi alanını tercih etmektedir. Erkek okul öncesi öğretmenin bu kadar az olması, katılımcıların ailelerinden bölümü seçmeme konusunda tepki görmelerine neden olmuştur. Ayrıca katılımcılar, erkek olmalarından dolayı kadın velilerle iletişim konusunda zaman zaman zorluklar yaşamıştır. Katılımcılar kariyer yapabilmek ve mevkilerinde ilerlemek konusunda olumlu düşüncelere sahiptirler. Hatta erkek öğretmenlerin büyük bir kısmı mesleğe başladıktan sonra sürekli olarak akıllarında idarecilik düşüncesi yer almaktadır.

MEB' e bağlı okullarda çalışan erkek okul öncesi öğretmenlerinin sorunları hakkında yapılan bu araştırmada elde edilen sonuçlara göre şunlar önerilebilir: Kadın ve erkeklerin her meslek kolunda rahatça çalışabilmeleri sağlanmalıdır. Bu konuyla ilgili kalıp yargıları yıkabilmek için toplumu bilinçlendirmeye yönelik programlar, konferanslar düzenlenmelidir. Okul Öncesi Bölümü Genel Müdürlüğü tarafından bilgilendirici televizyon yayınları, süreli basılı yayımlar yapılabilir.

Kadınlar, içselleştirdikleri ve anneliğin devamı olarak gördükleri çocuk bakımı ve eğitimi konusu dışındaki istihdam olanaklarıyla ilgili programlarla bilgilendirilmelidirler.

Okul öncesi bölümünde çok kullanılan fırsat ve cinsiyet eşitsizliğine neden olan "anasınıfı" kavramı yerine "ilköğretime hazırlık sınıfı" okul öncesi eğitim kurumları ya da cinsiyet ve fırsat eşitliğini sağlayan bir kavram kullanılabilir.

MESNEVİCE

Mevlana Hazretlerinin ünlü ve eşsiz eseri Mesnevi'nin 2. cildinden hissemize düşenlerden bir demeti istifadeye sunmak niyetiyle bir gönül sofrası kurduk.

-Her şey kendi türünden olanı çeker. Güzel güzeli, armut armudu.

-Bazı dualar insanın aleyhinedir. Büyük resmin içinde, bu ayrıntıyı fark edemez insan. Allah Teala merhametinden ve kereminden bu duaları kabul etmez.

_ Tilki gibi yaltaklanma, aslan gibi vakur ol. Aslan ol gerekirse yalnız ol.

- Aslan gibi avını kendin avla (işini kendin yap). (Yaltakçılara itibar etme)

-Geçmişe hayıflanmak ve gelecek için endişe etmek, bu ana odaklanmada seni güçsüz bırakı, yapma!

- Halin layık olursa ilahi hikmetler sana gelir. İlahi hikmetler ham kişinin yanında durmaz. (Tavus kuşu köylünün evinde olmaz).

-Asla kin tutma! Kin tutan bir kalple cennete giremezsin.

-Sıkıntılar, sabredenlerini olgunlaştırır.

- Dileğinin kabul olmasını istiyorsan, Allah'ın huzurunda çokça gözyaşı dök.

-Gönlüne geçim sıkıntısını az getir. Senin için takdir edilen asla eksilmez.

-Allah yolunda olursan, ilahi neşen azalmaz.
-Taklitçi olma, gerçek ol! (Allah yolunda).

-Her derdin bir dermanı vardır. Allah dilemedikçe dermanlanamazsın

-Tamah etme! Çirkindir, çirkinleştirir.

-Bu dünyada mutlu ve emniyette olmak istiyorsan, Allah'ın sana verdiklerine razı ol!

-Her şeyin, insanın bile iki tarafı var. Güzel, çirkin. Güzele odaklanırsan seversin, çirkinle odaklanırsan sevmersin. Güzele odaklan!

- Güzel gör, düşün güzel olur.

-İbadet, iyilik, halka hizmet seni gerçek yapar. Öteleri görür, kokusunu alırsın. Görmediğin renkleri keşfedersin.

- İnsan dilinin altında gizlidir.

-Güzel huy, beden güzelliğinden daha güzeldir.

-Şekilperest dünyada beden her şeydir. Halbuki beden taşıyıcıdır. Gerçek ben bedeninin içerisindeki düşüncedir (ruhtur). Varlık düşüncesinin ürünüdür. En güzel evler, önce mimar düşüncesinde (hayalinde) doğar. Mimar o düşüncesini musahhaslaştırır. Belki de varlık sadece bir düşünce (hayal) den ibarettir.

-Önce kendi ayıbını gör!

-Cömertlik ümit ve neşe kaynağıdır.

-Neşe böbrekte, gam karaciğerde akılda başta bulunur.

-Namaz kıl rahmete kavuş.

_Yaşlanınca kötü huylar kökleşir, derinlere iner. Sökmesi çıkarıp atması zor olur. Gencin değişmesi (iyi yönde) daha kolaydır. Zamanında paranı ye (ver). Zaman gelir alışmadığın için paranı harcayamazsın. Sevmediklerin yer. (Bu görüş bana ait).

-Davranış bozukluğu düzeltilmezse, zamanla kişilik bozukluğu halini alır-

-Akıl şehvetin (aşırı istek) etkisinde kalırsa eksilir, işin sonunu göremez. (Geçmişin hayıflanması ve geleceğin şehveti « olsalar»ı , akli şu ana odaklanmada acze düşür, zayıflatır).

-Gamli, sıkıntılı kalbi, istiğfar etmek açar.

Sıkıntıya düştüğünde bolca istiğfar et.

lerin de ayna nöronlar sayesinde esnediği kaydediliyor.

Ayna nöronlar son yıllarda daha çok önem kazanmaya başladı bunun sebeplerinden biri çocukları izlediği şiddet içerikli videoların ve maruz kaldığı kötü olayların ayna nöronlar sebebiyle bir fotokopi gibi beyinlerine kopyalandığı fark edilmesidir. Aynı şekilde bu durum aile içerisinde de etkili olabilir. Ebeveynler çocuklarının yanında düzenli olarak yaptığı eylemleri kolaylıkla çocuklarına aktarabilirler. Çünkü öğrenme ve gelişme aşamasında olan çocuklar kendilerine en yakın kişileri yani ailesini örnek alırlar. Çocuk, ailenin aynasıdır bu nedenle olumlu davranışların aktarılacağı gibi olumsuz davranışların da aktarılması konusunda ebeveynlerin dikkatli olması gerekir.

Günümüzde var olan teknoloji bile bu nöronlardan etkilenmiştir. Sanal gerçeklik olarak bildiğimiz VR'ın da bu nöronlardan esinlenilerek ortaya çıkmış olması muhtemeldir çünkü sanal gerçeklik de ayna nöronlar gibi bir eylemi yapıyormuşçasına tepki vermemizden yararlanmaktadır.

Öte yandan son yıllarda yapılan çalışmalar ayna nöronlardaki fonksiyon bozukluklarının bazı hastalıkların sebebi olabileceğini gösteriyor. Nöronların, insanların empati yapmalarını sağladığı biliniyor, bunun üzerine empati duygusunun gelişmemiş olduğu yani nöronlarında bozukluk olan kişilerde şizofreni, otizm ve diğer bazı psikiyatrik bozuklukların görülebileceğinin mümkün hale geldiği düşünülmüyor. Bu düşünceye «kırık ayna teorisi» deniyor. Bu hastalıklar gibi psikolojik özelliği olan kişiler empati kuramamakta yani aynasındaki görüntü kırık olmaktadır. O halde bahsettiğim hastalıkların nedeni düşünüldüğü gibi ayna nöronlar ise gelecekte bu hastalıklara tedavi derecesinde uygulamalar yapılabilmesi kuvvet ve muhtemeldir.

Özetle; insan gördüğü şeyi taklit eder, sürekli vakit geçirdiği arkadaşına benzer. Hatta insan sevdiğine benzer. Belki de bunların sebebi ayna nöronlardır. Tam da konuya uygun atasözünde geçtiği gibi, **“Üzüm üzüm baka baka kararır.”**

AYNA NÖRONLAR

Ayna nöronlar, bütün duyular vasıtasıyla dış dünyadan gelen sinyalleri alıp onları saklayan hücrelerdir. Bu nöronlar taklit etme ve dışarıdan öğrenme durumunda etkin rol oynar ve kişiyi fark etmeden taklide müsait hâle getirir. Yani hem empati yapmamızı hem de fiziksel olarak aynı olayı yapıyormuş gibi hissetmemizi ve öğrenmemizi sağlar.

İnsan elinde olmadan çevresindeki kişilerin mimiklerinin, hal ve tavırlarının etkisi altına girer. Aynı davranışları o anda doğrudan sergilemese bile etkisi altında olduğu davranış beyinde bazı

bölgeleri uyarır. İzlediğimiz bir filmi düşünelim, filmi izlerken filmdeki karakter nasıl bir duygu durumu içerisinde ise biz de onun gibi hissederiz. O üzülürse üzülür, mutlu olduğunda seviniriz. Yaşadığı olayları biz yaşıyormuşçasına hissederiz.

Ayna nöronlar, 1990'lı yılların sonunda İtalyan bilim adamları tarafından maymunlar üzerinde yapılır bir deneyle keşfedilmiştir. Deneyde motor bir hareketi yapan (örneğin bir taşı atmak ya da bir muz yemeyi) maymunun beyindeki uyarılan bölge ile o sırada onu izleyen

diğer maymunun beyindeki uyarılan bölgenin aynı olmasıyla ortaya çıkmıştır. Bilim adamları bu sonuç karşısında çok şaşırılmış hatta deneyi defalarca tekrarlamış ama sonuç farklı çıkmamıştır. Bu keşif bazıları için DNA'nın keşfinden sonraki en önemli, hatta belki de daha önemli bir keşiftir. Maymunlarda kullanılan Bu fonksiyonel MRI yöntemi daha sonralarda insanlarda da kullanılmış ve gerçekten de ayna nöronların hayatımızda gerek sosyal gerekse fonksiyonel olarak çok büyük bir yeri olduğu görülmüştür.

Bazen kendimizi istemeden başkalarının mimiklerini taklit ederken yakalarız veya nerede duyduğumuzu hatırlayamadığımız bir şarkının sözleri istemeden dilimize dolar. Yapılan bir deney de bu duruma ışık tutuyor. 2013 yılında 11 sağlıklı gönüllü ile yapılan bir çalışmada her gönüllüye birkaç video izletiliyor. Videolar, esneyen insanların görüntülerini içeriyor ve deneyin sonucunda izleyen-

MESLEKİ EĞİTİMİN ÖNEMİ

Mesleki eğitim, bireylere gerekli bilgi ve beceriyi kazandırıp, ülke kaynaklarını verimli şekilde kullanarak ihtiyaç duyulan insan kaynağını yetiştirip ekonomik kalkınmaya katkı sağlamaktır. İş gücüne katılım ve istihdam oranlarının yüksek olması, mesleki eğitimin iş dünyası ile uyumunu göstermektedir. Ayrıca mesleki eğitim mezunlarının işsizlik oranlarının düşük olması, bu eğitim türünün iş hayatına hazırlayıcı olduğunu göstermektedir.

Mesleki eğitim, bireylerin, kurumların ve ülkenin faydasına birçok açıdan katkı sağlar. Bireysel düzeyde, mezunların daha kısa sürede iş bulması ve daha yüksek ücretli işlerde çalışması, iş tatmini sağlama gibi avantajları vardır. Kurumlar da mesleki eğitimle yetişen insan kaynağını kullanarak iş süreçlerini iyileştirebilirler ve müşteri memnuniyetini artırabilirler. Ulusal düzeyde ise mesleki eğitim, ekonomik kalkınmaya katkı sağlayarak toplumsal refahı artırır.

Bu nedenle, mesleki eğitim sistemleri üzerinde sürekli revizyonlar yapılması ve iş dünyasının ihtiyaçlarına uygun şekilde kurgulanması önemlidir. Türkiye’de de mesleki eğitim, eğitim gündeminin önemli bir maddesi olarak yer almaktadır.

Mesleki eğitim sistemi, olumlu sonuçlar elde etmek için okuldan iş piyasasına geçişin başarılı bir şekilde yapılması gerektiğini söyler. Bu geçiş, gençlerin aldıkları eğitim sonrasında topluma ve iş hayatına katılmalarını sağlar. Bu nedenle mesleki eğitim, işgücü piyasası ile güçlü bir bağlantıya sahip olmalıdır. Bu amaçla, Türkiye’de 2022 yılında özellikle OSB’lerde mesleki eğitim merkezleri kuruldu ve sanayici-okul iş birliği güçlendirildi.

MEB, mesleki eğitimde iyileştirmeler yapmak için sektör temsilcileri ile yıllardır işbirliği yaparak ilk adımı atmıştır. İşbirlikleri, müfredatın birlikte güncellenmesini, öğrencilerin işletmelerde beceri eğitimlerinin birlikte planlanmasını, öğretmenlerin işbaşı ve mesleki gelişim eğitimlerinin sektör temsilcilerinin destekleri ile gerçekleştirilmesini, başarılı öğrencilere burs verilmesini ve mezuniyette istihdamda öncelik verilmesini içeren geniş bir kapsama sahiptir. Geliştirilen yeni yaklaşımla, sektörler artık eğitim süreçlerinde aktif bir paydaş haline getirilmiştir.

Ayrıca, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Savunma Sanayii Başkanlığı, Türk Patent ve Marka Kurumu Başkanlığı, TOBB, ISO, İTO, ASO ve ATO gibi kurumlarla güçlü işbirlikleri tesis edilmiştir. Bu işbirlikleri, uzun yıllardan beri ilk kez bu ölçekte ve kapsamda mesleki eğitim işbirlikleri kurulmuştur. İşbirlikleri, kısa bir süre içerisinde meyvelerini de vermeye başlamıştır. Mesleki eğitim öğrencilerine sağlanan burs destek miktarı %600 artmış, mesleki eğitimi tercih ederek yerleşen öğrenci sayısı %63 artmıştır. Ayrıca, merkezi sınav puanı ile öğrenci alan mesleki eğitim kurumlarının taban puanları istikrarlı bir şekilde yükselmektedir. 2019 yılında mesleki eğitime ilk kez %1’lik başarı diliminden öğrenci alınmış olup her yıl bu okulların sayısı artmaktadır.

Mesleki eğitimin kalitesini artırmak için atılan önemli adımlardan birisi eğitim programlarının güncellenmesidir. Bu güncellemeler ile birlikte üretim ve hizmet sektörlerinde hızla yaygınlaşan otomasyon ve yapay zeka teknolojileri nedeniyle meslek alanlarında yaşanan dönüşümler gözden geçirilerek, mesleki eğitim müfredatı güncellenmiş ve ulusal meslek standartlarına uyumlu hale getirilmiştir. Ayrıca, işgücü piyasasında mezunların hızla değişen koşullara uyum sağlayabilmeleri için genel ve özel becerilere daha fazla önem verilmektedir. Bu çerçevede, dijital okuryazarlığı ve sertifikasyonunu sağlayan yeni açılımlar yapılmıştır. Bu sayede öğrencilerin mezun olduklarında yapacakları işe yönelik daha fazla beceri kazanmaları ve iş ortamlarını daha iyi tanımaları sağlanmaktadır.

Türkiye’de mesleki eğitimde uygulamalı eğitim imkanı sunan ve gerçek üretim ve hizmet ortamında mesleki becerileri öğrenme, geliştirme ve kalıcı hale getirme fırsatı sunan döner sermaye kapsamında üretim miktarında önemli bir artış gerçekleşmiştir. Son üç yılda artan üretim kapasitesi, Covid-19 salgınıyla mücadelede ihtiyaç duyulan maske, dezenfektan, yüz koruyucu siperlik, solunum cihazı ve maske makinesi gibi ürünleri üreterek kritik bir rol oynamıştır. Döner sermayeden elde edilen gelir öğrencilere ve öğretmenlere pay olarak dağıtılarak bütçelerine katkı sağlamaktadır.

Türkiye’de mesleki eğitim, Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri ve Mesleki Eğitim Merkezleri aracılığıyla sunulmaktadır. Mesleki eğitimi tercih eden öğrenciler, genellikle yükseköğrenime devam etmek istemeyen öğrencilerdir. Mezun olduktan sonra işgücü piyasasına girmek ve tam zamanlı olarak istihdam edilmek isteyen öğrencilerdir. İşletmelerde beceri eğitimlerinin yoğun bir şekilde yapıldığı mesleki eğitim merkezleri aracılığıyla sağlanmaktadır. Mesleki eğitim merkezlerinde haftada bir gün okulda eğitim verilirken haftanın diğer günleri öğrenciler işletmelerde beceri eğitimi almaktadır.

Dört yıllık eğitim süresi boyunca öğrenciler, ilk üç yıl boyunca asgari ücretin üçte biri kadar bir ücretle çalışırken, dördüncü yılda ise asgari ücretin yarısı kadar bir ücretle desteklenmektedirler. Ayrıca iş ve meslek hastalıklarına karşı da sigortalanmaktadırlar. Mesleki eğitim merkezinden mezun olan öğrenciler, kalfalık, iş yeri açma ve diplomalarını alarak Mesleki Teknik Anadolu lisesi mezunu olmaktadır. Geleneksel çıraklık, kalfalık ve ustalık eğitiminin verildiği mesleki eğitim merkezlerinden mezun olanların istihdam oranı %88’dir. Bu, oldukça başarılı bir model olarak varlığını sürdürmektedir. Türkiye’nin her yerinde, özellikle küçük ve orta ölçekli işletmeler için çırak, kalfa ve usta bulma ile ilgili sorunlar ortadan kalkmıştır. Mesleki eğitim merkezlerinin güçlenmesi, aynı zamanda genç işsizlik oranlarının düşürülmesine de çok önemli katkılar sağlayacaktır. Hem işletmelerden hem de öğrencilerden alınan geri bildirimlerde, her iki grup da bu sistemde memnun olduklarını göstermektedir.

Mesleki eğitim, bireyleri sadece işverenlerin ihtiyaçlarına cevap veren çalışanlardan çıkararak, eşitlikçi bir ekonomi ve üretim düzeni oluşturma yolunda etkin bir rol üstlenmelerini sağlamalıdır. Mesleki eğitim süreci boyunca öğrenciler, üretim mekanizmalarının işleyişi hakkında bilgi sahibi olmalı ve edindikleri kazanımlarla kültürel, estetik ve yaratıcı altyapıya sahip olarak üretim yapısını dönüştürme konusunda etkin olabilmelidirler.

Ülkemizin geleceği üretimle ilgilidir. Bu nedenle daha verimli çalışarak inovatif ürünler üreterek dünya pazarında rekabetçi bir konuma sahip olmalıyız. Bu da mesleki eğitim aracılığıyla mümkündür.

HİKAYE DENEMESİ

Boş boş baktığı tavandan gözlerini alıp yatağın-
dan doğruldu. Kaç saattir böyle yatıyordu, har-
tırlamıyordu. Zihnini boşaltmak istiyordu. Ama
nasıl? Çok değil üç gününü silebilse onun için kâfi-
di. Ama bunun mümkün olmadığını biliyordu. Kalktı
ve yatağının yanındaki pencereye doğru gitti. San-
dalyesine oturdu. Dışarıda yağmur yağıyordu. Hani
şu ahmak islatandan. Perdeyi açtı. Yağmuru izleme-
yi çok severdi. İnsanların yağmurdan nasıl kaçtıkları-
nı, adımlarını hızlandırmalarını keyifle seyredirdi
bazen. Ama bugün bunlara gülecek dahi keyfi yok-
tu. Sadece bugün değil son üç gündür bu haldeydi.
Bu zaman diliminde bir sürü arkadaşı aramış hatta
kapısına dahi gelmişti. Hiçbir aramaya cevap ver-
mediği gibi kapıyı açmak için de yerinden bile kıpır-
damamıştı. Kalkıp telefonunu aradı. Nereye koydu-
ğunu bile bilmiyordu. Kısa bir sürede ortalığı talan
ettikten sonra komodininin alt çekmecesinde buldu.
Oraya ne ara koymuştu? Sayısız arama ve mesaj
vardı. Hiçbirini okumadı. Sadece çocukluk arkada-
şına «İyiyim, yalnız kalmaya ihtiyacım var!» mesa-
jını çekti ve yine sandalyesindeki yerini aldı. Mesajın
hemen ardından telefonu çaldı. Arayan çok sevdiği
çocukluk arkadaşıydı. Ama açmadı. Kimseyle konu-
şacak hali yoktu. Hele ki «Üzülme canım, geçecek»
tesellilerini hiç kaldıramazdı. Oldum olası telkinleri
hiç sevmezdi. Sonucunun koca bir sıfır olduğunu bi-
lirdi hep. Bilirdi de hiç bu denli dibine kadar yaşama-
mıştı bu duyguyu. Şimdi daha iyi anladı. Gözlerinin
dolduğunu hissetti. Hayır! Ağlamayacaktı! Kendine
güçlü biri olduğunu söylese de aslında değildi. Ama
yine de ağlamak istemiyordu.

Derin düşüncelere dalmışken kapının ziliyle irkildi.
Kim bilir hangi arkadaşı gelmişti. Nedense kapının
deliğinden bakmak isteği duydu. Açacağından değil

ya hani merak etti birden. Yerinden kalktı ve kapı-
ya doğru gitti. Delikten baktığında ise tam anlamı-
yla şok geçirdi. Onun burada ne işi vardı şimdi. Hala
ne yüzle kapıya gelebiliyordu. Artık dayanamadı,
tuttuğu gözyaşları artık bırak bizi dercesine bas-
kı yapıyorlardı sanki. Ve özgür kalmanın sevinciyle
gözlerinden hızlıca patır patır döküldüler. Zil üçün-
cü çalışından sonra susmuştu. Ama o hala kapının
dibine çökmüş, gözleri yanmış vaziyette duruyordu.
Yarım saat, bir saat ne kadar geçmişti aradan? Za-
man kavramını yitirmişti adeta. Ağlamanın verdiği
rahatlıktan olsa gerek bir anda fırladı yerinden. Önce
banyoya girdi. Aman Allah'ım, dedi kendisini aynada
görünce. Ne kadar da şişmişti gözleri. Yüzünü yı-
kadı ama ağladığının izleri vardı hala yüzünde. Yine
de önemsemedi. Yatak odasına gitti ve dolabını açtı.
Çok sevdiği mavi kazağıyla bir kot çıkardı. Hemen-
cik giyiniverdi. Çantasını da aldıktan sonra makyaj
malzemelerini gördü. Evet, makyaj iyi bir fikirdi,
yüzüne istediği canlılığı verebilirdi. Hemen aynanın
karşısında oturdu ve makyajını büyük bir titizlikle
yaptı. Aynada kendisine baktığında gülümsemeye
çalıştı. Kapıya doğru geldi. Dolaptan ceketini, ayak-
kabisini ve bir de şemsiyesini aldı. Evet, dışarıya çı-
kacaktı. Kabuğundan çıkma vakti gelmişti. Kapıyı
açıp merdivenlerden indi. Havayı içine soluduğunda
biraz rahatlamış hissetti kendini. Şemsiyesini açtı ve
yürümeye başladı.

Kahramanımızın başına ne mi geldi? Kapıya gelen
kim miydi? Bir eş, sevgili, anne, baba belki de yakın
bir dost... Buna siz karar vereceksiniz. Önemli olan
şey şu ki; Ne olursa olsun hayat devam eder. Sade-
ce ne zaman ve nasıl devam edeceği sizin elinizde...

GELECEĞİN ANAHTARI COĞRAFYA

Coğrafya bilimi, günümüze kadar çok defa tanım-
lanmış, bir şekle sokulmuş ve amaçları değiştiril-
miştir. Son yıllarda amaçlarını yansıtan tanım olarak
«Coğrafya, insan ve mekânı iç içe gören; tüm olay,
olgu ve faaliyetleri mekânsal perspektiften okuyan;
insan-mekân etkileşiminin ortaya çıkardığı sonuç-
ların neler olduğunu anlamaya, yorumlamaya ve
açıklamaya çalışan sosyal bir disiplindir.» açıklama-
sını alabiliriz. Lise düzeyinde verdiğimiz coğrafyayı
ben tanımlamak isterim. İnsan, gör çevreni; duy,
hisset, anla ve ona göre davran. Coğrafya eğitimi
sizlere etrafımızda var olan, gelişen ve etkileşim
halinde bulunduğumuz doğal veya beşeri çevreyi
tanıtıyor. Sizlerin, bu bilgiler ışığında yapacağı her
türü faaliyet daha planlı, verimli ve doğa dostu ola-
caktır.

İnsanların doğayı etkileme gücü sanayi devrimi
sonrası çok fazla arttı. Etkileşimin olumsuz yanları
son yıllarda etkisini daha da hissettiriyor. Bu sorun-
ları ortadan kaldırmak artık mümkün gözüküyor.
Coğrafya bilimi bu sorunları tanımlayıp nasıl daha
uyumlu bir sürece geçilebilir sorularının cevabını
veriyor. Alman coğrafya eğitim derneğine göre son
zamanlarda yaşadığımız ve etkilerini arttıracak so-
runlara aşağıda yer verdim.

Küresel Isınma

İnsan kaynaklı doğal bir süreç olup
etkilerinin daha başında olmamız
bile ürpermemize yeterli bir sebep
olabilir.

Biyçeşitliliğin azalması

Canlıların yaşam alanlarının daral-
ması ve değişmesi yok olmalarına
yol açıyor. Küresel ısınma ile bu
durum daha da artacak.

Küreselleşme

Dünyamızın tek renkten ibaret ol-
ması cazip gelmez. Baskın kültür-
ler Dünya'nın her ülkesinde etkil-
erini daha da hissettirerek 'tek'liğe
yol açıyor.

Jeopolitik

Enerji, hammadde, üretim ve ula-
şımın hızla Dünya'daki yeri değişi-
yor. Yeni konumlanmalar yeni güç
dengeleri yaratır.

Doğal kaynak azalması

Hammadde ihtiyacımız hep olacak
ve bunu kimin daha fazla kullana-
cağı hep bir sorun olmuştur.

Göç

Ülke olarak en fazla karşılaştığı-
mız sorunlardan biridir. Savaşın
ve açlığın coğrafyasından umuda
doğru yollar.

Yoksulluk

Zengin ve yoksul arasındaki fark
her geçen gün artmaktadır.

Nüfus artışı

Gelişmiş ülkeler yeni nüfus arar-
ken gelişmemiş ülkeler daha az
doğum istiyor.

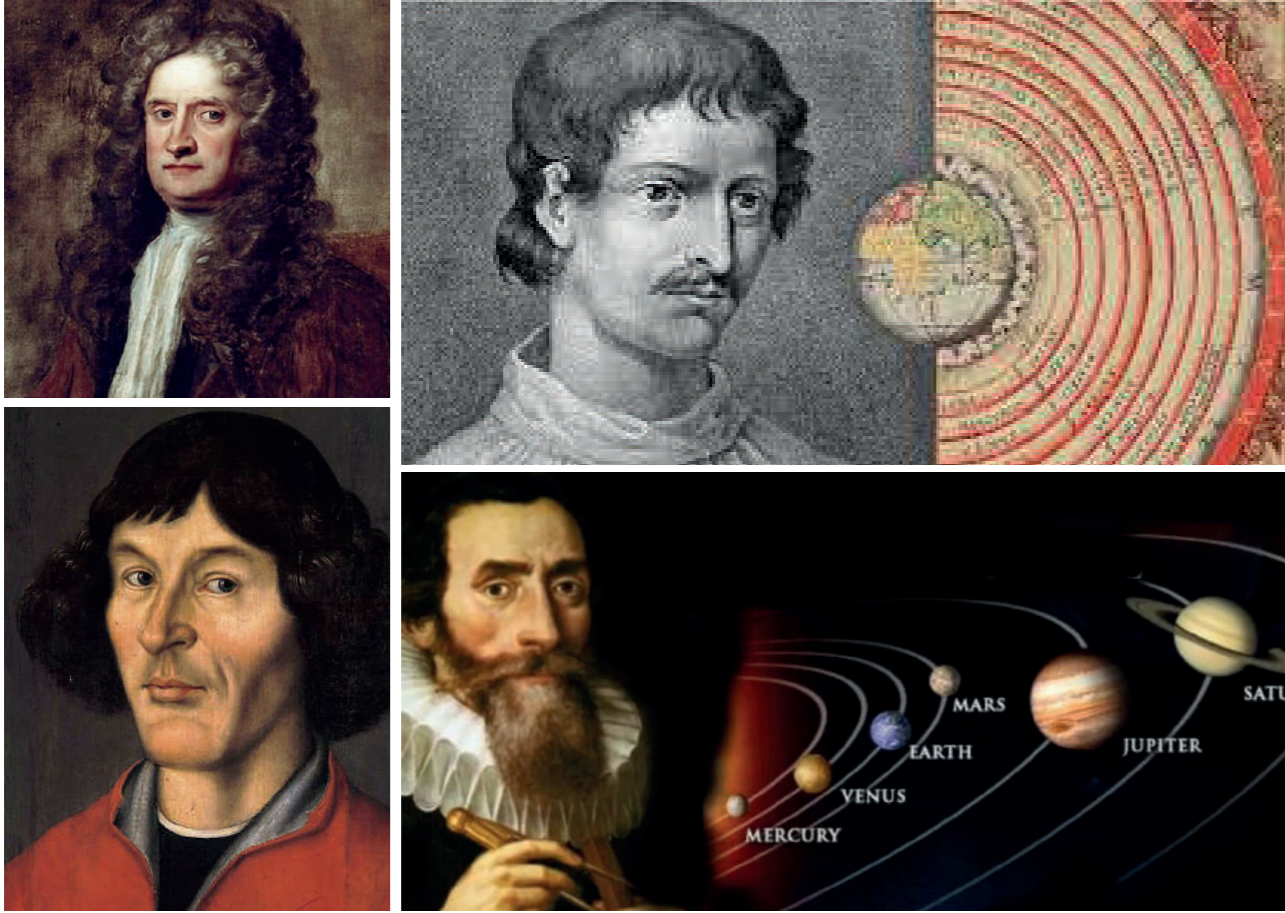
21. yy'de yaşayacağımız bu sorunların etkilerini
azaltmak için coğrafya bilim yaklaşımını edinmiş
bireylere ihtiyacımız var. Okullarımızda coğrafya eğiti-
miyle beraber öğrencilerimiz:

Beşerî ve fiziksel sistemlerin yeryüzünü nasıl şekil-
lendirdiğini ve bazen nasıl değiştirdiğini açıklayabilir.
Fiziksel çevre ile toplum arasındaki ilişkileri içeren
konularda uygun sistematik kararlar verebilir.

Yerküreyi tüm canlıların yaşam alanı olarak değer-
lendirerek gezegenin kaynaklarının nasıl kullanıl-
ması gerektiğine dair yönetim kararları için akılcı
görüşler ortaya koyabilir.

İklim değişikliği, göçler ve salgın hastalıklar gibi kü-
resel krizlerin gelişimini anlayarak çözüm önerileri
sunabilir.

NEWTON'UN DEVLERİ: AKIL ÇAĞI

Newton'un devler diye isimlendirdiği **Akıl Çağı**'nın ilk temsilcisi Nicolas Kopernikti. On altıncı yüzyılda Kopernik dünyanın evrenin merkezinde olmadığını yazdığına böyle bir şeyi söylemek bile tehlikeli sayılıyordu. Bu nedenle dünyanın evrenin merkezinde olmadığını öne sürmek engizisyoncuların ellerinde ölme riskine girmek demektir. Kopernik dünyanın hareketsiz olmadığını yani güneşin evrenin merkezinde dünyanın ise onun etrafında döndüğünü öne sürmüştü. Kopernik sonraki yirmi yıl boyunca teorisini destekleyen ne kadar veri varsa korkusuzca toplamaya devam etti. 1543'te ölmeden yalnızca birkaç saat önce yirmi yıllık emeğinin ürününü ilk kez basılı olarak gördü. İkinci kitabı gök cisimlerinin devrimi üzerine idi. Kopernik'in bu kitabı kısa süre sonra Katolik kilisesi tarafından yasaklandı ve daha sonraki yıllarda bir daha ortaya çıkmadı.

Giordano Bruno, Newton'un ikinci deviydi. 1548'de doğmuş olan İtalyan Bruno Kopernik teorisini duymuştu. Güneş'in evrenin merkezi olduğu ve Dünya'nın onun etrafında döndüğü fikri Bruno'ya büyü gibi gelmişti herhalde bu nasıl olabilir? diye kendi kendine soruyordu.

"Gökyüzüne baktığımda güneşin doğduğunu ve üzerinde durduğum dünyayı dolaştığını görüyorum. Şimdi üzerinde benimle birlikte hareket edenin dünya olduğunu düşünmek, doğru olduğuna inandığım her şeyi yerle bir ediyor." Bruno'nun evren yapısı hakkındaki fikirleri sadece hareket eden bir dünya için değil, aynı zamanda Güneş gibi diğer yıldızları ve dünya gibi diğer dünyaları içeren sonsuz bir evreni savunduğu ve öne sürdüğü sonsuz evren görüşü İncil'deki anlatımlarla çelişmekteydi. Bu nedenle gelen tepkiler üzerine zindana atılıp sorgu ve işkencelere maruz kaldı. Daha sonra Bruno bir karar alınarak sivil mahkemeye teslim edildi. Engizisyonun sivil mahkemeye sevk etmesi, onun için ölüm cezası anlamına geliyordu. Kilise, ölüm cezası vererek elini kana bulayan bir kurum olarak görünmek istemiyordu. Bu yüzden mahkeme başkanı kendisine gelerek "Bruno kafirdir, yakılarak günahlarından arındırılacaktır!" kararını açıkladı.

17 Şubat 1600 yılında Roma Çiçekler Meydanı'nda odunların üzerine çıkılarak bir direğe bağlandı. Öpmesi için uzatılan çarımhtaki İsa yontusuna gülümseyip yüzünü çevirdi. Alevlerin arasından gökyüzüne bakarken şunu düşündü: "Dayan, mert ol. Cahillerin yargısını mutlu etme. Işığı karanlıktan ayırabilecek bir akıl mahkemesi vardır ve düşüncelerini, davayı savunacak insanlar, tanıklar ve dostlar mutlaka olacaktır. Bruno'nun 1889 yılında halkın büyük çoğunluğunun isteği üzerine yakıldığı yerde yapılan büyük bir törenle anıtı dikilmiştir.

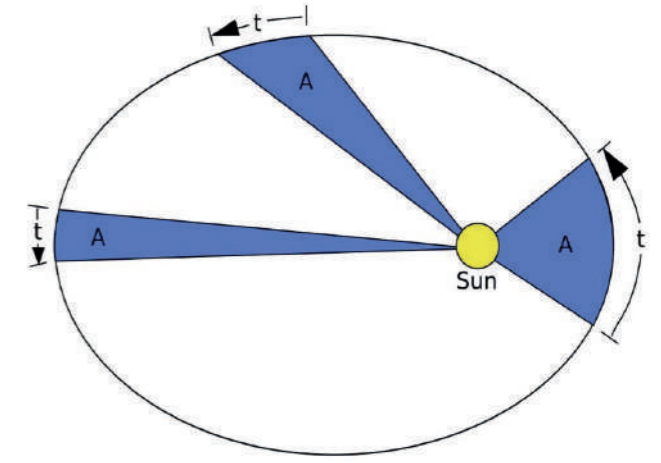
Newton'un üçüncü deviy Johannes Kepler 1571 yılında Almanya'da doğdu. Astronom Tycho Brahe'nin asistanı olarak çalıştı. Kopernik'in Dünyanın Güneş'in etrafında döndüğüne dair görüşünü doğrulamaya çalışırken gök cisimlerinin hareketlerinin üç tane yasasını buldu.

Keplerin birinci yasası yörüngeler yasası: Her gezegen odak noktalarından birinde Güneş'in bulunduğu eliptik yörüngelerde dolunur. Gezegenler,

yörüngede dolunırken Güneş'e yaklaştıkça kütle çekim kuvveti ve hızı artar, Güneş'ten uzaklaştıkça kütle çekim kuvveti ve hızı azalır.

Keplerin ikinci yasası alanlar yasası: Güneş'ten herhangi bir gezegene çizilen yarıçap vektörü eşit zamanlarda eşit alanlar tarar. Bu alan ne kadar ince ve uzun ise gezegen de o kadar yavaş hareket eder. (Görselde sol taraf buna örnek)

Taranan alan ne kadar geniş ve kısa ise gezegen de o kadar hızlı hareket eder. (Görselde sağ taraf buna örnek)

Keplerin üçüncü yasası periyotlar yasası: Gezegenlerin yörüngelerinin ortalama yarıçapları R ve periyotları T olmak üzere ortalama yarıçaplarının küpü ile periyotlarının karesinin oranı bütün gezegenler için aynıdır.

Newton'un dördüncü deviy Rene Descartes'dı. Descartes 1619'da Bavyera'da iki hafta süren kar fırtınası boyunca kendini sıcak bir odaya kilitlemişti. Bu süre zarfında bildiğini ve anladığını sandığı her şeyden kuşku duymaya başladı. Bütün dini dogmaları reddetti.

Kesin olarak bildiği tek şey vardı, onu da hepimizin de bildiği şu sözle dile getirdi: "**Düşünüyorum, öyleyse varım.**" Bu varoluşa karşı değişim argümanıydı.

ChatGPT-3.5 Doğal Dil İşlemede Yeni Bir Çığır Açıyor

Gelişen teknoloji ile birlikte, insanların hayatını kolaylaştıran ve çeşitli alanlarda kullanılan yapay zeka uygulamaları giderek artmaktadır. Bu uygulamalardan biri de OpenAI tarafından geliştirilen ChatGPT-3.5 adlı dil modelidir.

ChatGPT-3.5, GPT-3 dil modelinin bir türevidir ve 175 milyar parametreye sahip olmasıyla bugüne kadar yapılmış en büyük ve en güçlü dil modellerinden biridir. Bu dil modeli, doğal dil işleme (NLP) alanında oldukça başarılıdır ve birçok dilde konuşan kişilerin yazılı veya sözlü olarak iletişim kurmasını sağlar.

ChatGPT-3.5, geniş bir kelime dağarcığına sahip olduğu için, insanlarla etkileşim kurmak için çok çeşitli konuları ele alabilir. Bu dil modeli, bir dizi soru-cevap platformunda veya diğer etkileşimli sistemlerde kullanılarak, kullanıcılara gerçek zamanlı cevaplar sunabilir. Örneğin, bir kullanıcının sorusuna yanıt vermek veya bir metni anlamak için kullanılabilir.

Bunun yanı sıra, ChatGPT-3.5, dil modeli öğrenimi ve diğer yapay zeka uygulamalarında da kullanılabilir. Bu dil modeli, konuşmaları ve metinleri analiz ederek, öğrenme algoritmalarını iyileştirmek ve daha doğru sonuçlar elde etmek için kullanılabilir.

Ancak, ChatGPT-3.5'nin bazı eleştirileri de bulunmaktadır. Bazı eleştirmenler, yapay zekanın insanları işsiz bırakabileceği veya insanlarla iletişim kurmanın önemini azaltabileceği endişesi taşırlar. Ayrıca, dil modelinin öğrenme sürecinde yanlış bilgi veya önyargılar edinebileceği konusunda endişeler vardır.

Sonuç olarak ChatGPT-3.5, doğal dil işleme alanında oldukça başarılı bir dil modelidir. Kullanıcılara gerçek zamanlı cevaplar sunma, öğrenme algoritmalarını geliştirme ve diğer yapay zeka uygulamalarında kullanma konularında büyük bir potansiyele sahiptir. Ancak, yapay zeka uygulamalarının etik ve sosyal etkileri de göz önünde bulundurulmalıdır.

Aşağıda Chat gpt-3.5 ile yapılabilecek birkaç basit örnek yer almaktadır:

-Basit bir polinom sorusu yazar mısın?

ChatGPT:

-İşte size basit bir polinom sorusu:

$p(x) = 3x^2 + 5x - 2$ polinomunun kökleri nelerdir?

-Çözüm

ChatGPT:

Polinomun köklerini bulmak için, diskriminantını kullanabiliriz. Diskriminant, bize polinomun kaç kökü olduğu ve bu köklerin doğal sayı, tam sayı veya rasyonel sayı olup olmadığı hakkında bilgi verir.

Diskriminant formülü: $D = b^2 - 4ac$

Burada, $p(x) = ax^2 + bx + c$ olmak üzere:

$a = 3, b = 5, c = -2$

$D = 5^2 - 4(3)(-2) = 49$

Diskriminant pozitif olduğundan, $p(x)$ polinomunun iki farklı gerçek kökü vardır. Kökleri bulmak için ise aşağıdaki çözüm adımlarını izleyebiliriz:

$x_1 = \frac{-b + \sqrt{D}}{2a} = \frac{-5 + \sqrt{49}}{2(3)} = \frac{-5 + 7}{6} = \frac{2}{6} = \frac{1}{3}$

$x_2 = \frac{-b - \sqrt{D}}{2a} = \frac{-5 - \sqrt{49}}{2(3)} = \frac{-5 - 7}{6} = \frac{-12}{6} = -2$

Bu nedenle, $p(x) = 3x^2 + 5x - 2$ polinomunun kökleri $\frac{1}{3}$ ve -2 'dir.

-Bize bir şiir yazabilir misin?

ChatGPT:

-Elbette, size bir şiir yazabilirim. İşte size bir doğa şiiri:

Doğanın Sesi

Gökyüzü mavisi, toprağın yeşili,

Doğanın güzellikleri sonsuz ve şahane.

Kuşların cıvıltısı, rüzgarın esintisi,

Doğanın sesleriyle dolu her yer.

Ormanda yürürken ağaçların fısıltısı,

Duyarsın kuşların şarkısını orada.

Deniz kenarında dalgalardan gelen uğultu,

Huzur verir, dinginleştirir insanı.

Dağların yükseklerinde yankılanan çığlık,

Özgürlüğü simgeler, gücü hissettirir.

Nehirlerin akışı, şelalelerin çağlayışı,

Hayatın devamını, değişimini anlatır.

Doğanın seslerini dinle, hisset kalbinde,

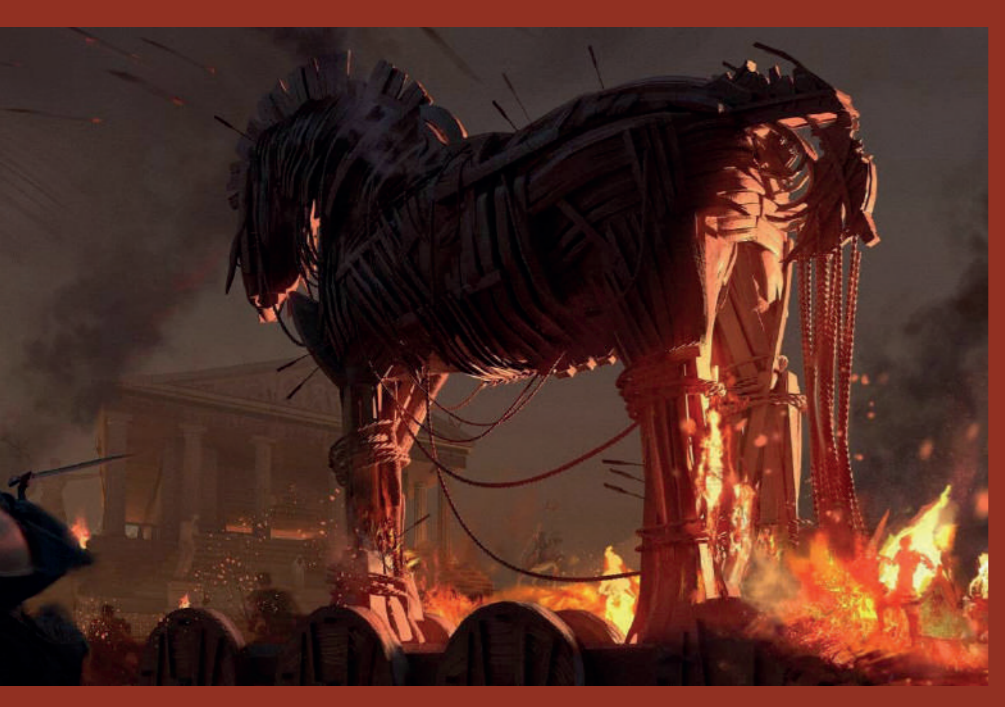
Hayatın mucizesi, güzellikleri anlamında.

Kendini doğanın içinde bul, onunla uyumlu ol,

Sonsuzluğun sesi, doğanın sana fısıldadığı gibi.

Doğu ve Batı'nın İlk Karşılaşması:

Troya

Nasıl Kuruldu ?

+ M.Ö 3000'li yıllarda Anadolu tarihinde çok güzel ve görkemli bir şehir kuruldu. Deniz perisi Thetis ile Denizler Tanrısı Okeanos'un kızı Elektra, Zeus'un karısı olarak Dardanos'u dünyaya getirmiştir Dardanos'un oğlu Tros, Truad adlı kenti, onun oğlu İlus da Troya Kenti'ni kurmuştur. Bu görkemli şehir ticaret ve stratejik olarak çok güçlü konumdaydı. Hamamlar, çeşmeler, yollar ve ileri derece gelişmiş kanalizasyon kanalına sahipti. Bu gelişmiş şehrin 9 katmanı vardır. Şehir 9 kere yıkılıp yapılmıştır. Bu görkemli şehir, Doğu ve Batı'nın ilk karşılaşması olan ve ünlü filozof Homeros'un " İlyada ve Odyssea " yasına konukluk edecek Truva Savaşı'na tanıklık edecektir.

Paris ve Helen'in Aşkı

+ Paris ve Helen'in aşkı, Antik Yunan mitolojisindeki en ünlü aşklardan birisidir. Hikayeye göre Helen, Sparta Kralı Tyndareus'un kızıydı ve güzelliği efsaneviydi. Paris ise Truva Kralı Priamos'un ve Hekabe'nin oğluydu. Hekabe, oğlu Paris'i doğurmadan önce rüyasında Paris'in Troya'nın yıkımına neden olacağını görmüştü. Bu nedenle Paris doğduktan sonra Priamos, oğlunu öldürmek yerine onu dağda terk etti. Ancak çobanlar Paris'i buldu ve onu büyüttüler.

+ Zeus, düzenlediği Peleus ile Thetis'in düğününe tanrıçalardan Eris'i davet etmez. Bunun üzerine Eris, düğüne altın bir elma göndererek, bunun " en güzel tanrıçaya " verilmesini ister. Athena, Hera ve Afrodit altın elmanın kime verilmesi gerektiği konusunda anlaşmazlığa düşüncü Zeus, tanrıçaları Paris'e gönderir ve en güzel tanrıçayı Paris'in seçmesini ister. Paris altın elmayı Afrodit'e verir. Karşılığında Afrodit, " tüm kadınların en güzeli " olan Helen'i, Paris'e aşık eder. Lakin Helen Sparta Kralı Menelaos'la evlidir. Paris, Sparta'yı ziyaretinde Helen'e aşık olur ve iki aşık birlikte Troya'ya döner. İşte bu imkansız ve tutkulu aşk Troya Kenti'nin sonunu getirecektir.

Truva Savaşı

+ Savaşın çıkmasının ve Troya'nın yıkımını getirmesindeki nedenler şunlardır:

1. Troya'nın çok gelişmiş ve çok

önemli stratejik konumda bulunmasından kaynaklı ve şehrin ticaret konusunda ileri derecede gelişmiş olmasından kaynaklı

2. Troya Kralı Primos'un oğlu Prens Paris, Sparta Kralı Tyndareus'un kızı olan Helen'e aşık olması Sparta'dan kaçırıp Troya'ya getirmesidir

Savaşın Gelişimi

1. Sparta Kralı Menelaos, karısı Helen'i geri almak için kardeşi Agamemnon'un yardımını alır ve bir ordu toplar.

2. Agamemnon'un önderliğinde, önemli kahraman olan Akhilleus (Aşil) ve Odysseus (Odeseus) bu ordunun içindedir.

3. Bu savaşa tanrılarından Athena, Aphrodite ve Ares de katılır.

4. Savaşın ünlü kahramanlarından Hektor savaşamayacak kadar yaşlı Troya Kralı Primos'un büyük oğludur. Savaşta askerleri muhafaza etmek Hektor'un göreviydi.

5. Hektor, Akhilleus (Aşil)' le bir düello yapmak ister fakat Aşil kabul etmez. Ama çok sevdiği kuzeni Patroklos askerinin morali bozulmasını diye Aşil'in zırhını giyer ve Hektor ile düelloya çıkar. Hektor karşısındakinin Aşil olmadığını anlar çünkü Patroklos, Aşil'e nazaran daha zayıftır. Hektor, Patroklos'u öldürür ve buna hiddetlenen Aşil Hektor'la düelloya çıkar ve Hektor'u öldürür. Aşil 9 gün boyunca 7 kez Hektor'u at arabasının arkasına bağlar ve güvenli mesafeden Hektor'un cesedini Troya Surları önünde sürükleyerek paramparça eder. Savaş hafif Troya'laların aleyhine işlerken taa ki Paris bir ok atarak Aşil'i topuğundaki tendomdan vurarak öldürür. Aşil'in ölümünden sonra oğlu Neoptolemos ve Odysseus Truva Atı planını devreye sokar. Truva Atı sayesinde şehre girerler ve Paris Helen'i korumaya çalışırken Neoptolemos Paris'i öldürür. Şehir yağmalanır ve halk esir alınır. Sparta Kralı Menelaos Helen'i alır ve Sparta'ya döner.

Troya'nın Bizde Uyandırdığı His ve Duygular

Bizi antik kentin kudretli ama o süreçte bakımda olan simgesi tahta atı ile Troya'yı tanıtan levhalar karşıladı. Bu süreçte gönüllü rehberimiz 10/F sınıfından Mehmet GÖKTEPE bize Antik Troya'nın ihtişamlı tarihini anlattı ve peşine antik kenti gezmeye başladık. Troya'ya gelen hemen herkes gibi tahta atın etrafında ve devamında tüm antik alanda fotoğraf çektirdik. Tahta atın yanındaki panoları izleyip, kent surları arasından geçerek antik kenti dolaşmaya başladık. Eğer Troya hakkında bilgi sahibi değilseniz, görecekleğinizden yeterli anlam çıkaramazsınız. Çünkü bu görkemli kentte bulunan eserler Dünyanın elliden fazla müzesine dağılmış durumda.

Ortada birkaç duvar, sütun ve belirli taş yapılar dışında görülecek bir şey yok gibi.

Buraya gelen ziyaretçilerin Troya'yı anlayabilmesi amacıyla Ekim 2018'de açılan Troya Müzesi'ne geçiş yaptık. 3000 metrekarelik sergi salonunda sergilenen eserler Troya sakinleri ile kuzey-orta Anadolu'daki Tunç Çağı Hititleri arasında bir bağlantı kurulmasına yardımcı olan küçük bir bronz mühürden, yapının inşaatı tamamlanmadan önce vinç ile müzeye kaldırılan masif antik Yunan lahitine kadar çeşitlilik göstermekte olduğunu modern ve gayet sanatsal tasarlanmış müzede öğrendik. Müzede ayrıca Alexandria Troas ve Apollon Smintheion gibi yakınlardaki arkeolojik alanlardan da eserlerin bulunduğu, bölgenin "kayıp mirasına – Türkiye'den alınmış ve henüz geri gönderilmemiş nesnelere – adanmış bir bölüm de vardı.

Müzeye ve antik yerleşime gittiğimizde, o incir ve çam ağaçlarının altında soluklanıp yüzümüze vuran Ege rüzgarını, ve bu taşları hissedince o zaman şehri gerçekten anlayabiliyorsunuz.

Zaten tarihteki en önemli şehirlerden olan Truva (Troya), 1996 yılında UNESCO Dünya Kültür Mirasları listesine girmiş ve ülkemizde aynı listeye giren 15

tarihi eserden birisini oluşturuyor.

Troya'nın önemini ecdadımızın bu harikulade kente yaklaşımı üzerinden de çok net olarak okuyabiliriz. Mesela 1462 yılında Fatih Sultan Mehmet, Midilli seferi sırasında Troya harabelerini ziyaret eder. Zamanın tarihçisi Critoboulos ise Fatih'in harabeleri gezerken, kendisinin İstanbul'u fethederek Troyalılar'ın intikamını aldığını söylediğini yazar. Bu coğrafyada, dünya tarihinin gidişatının değişmesinde çok büyük rol oynayarak "Anafartalar Kahramanı" olacak olan Mustafa Kemal Atatürk'ün, 1913'teki Balkan savaşları sırasında Çanakkale ve çevresiyle beraber Troya'yı da ziyaret ettiği ve bu bölgede askeri incelemelerde bulunduğu son zamanlarda yapılan araştırmalarda ortaya çıkarıldı. Ayrıca Çanakkale savaşları sırasında da Troya Savaşı ile ilgili diğer subaylarla sohbetler gerçekleştirdiği de biliniyor. Örneklerden de anlaşılacağı gibi Troya Savaşı ve kahramanları, savaşın gerçekleştiği Son Tunç Çağı'ndan günümüze kadar, Batı ve Doğu uygarlıklarının simgesi haline gelerek anılmıştır.

Alıntılar:

(<https://arkeofili.com/efsanevi-troya-savasi-hakinda-neler-biliyoruz/>)
(<https://arkeofili.com/ziyaretcilerine-efsanevi-troya-deneyimini-yasatan-muze/>)

CANAN NERDESİN

Şarkılar rüzgârın sesiyle eser
Ne duyguda ne yel desin nerdesin CANAN
Kemanın feryadı nefesi keser
Ne yay dasın ne tel desin nerdesin CANAN
Sen yoksun ya yurda yağmur yağmıyor
Haren ovasına kalbim sığmıyor
Her sabah gün doğar güneş doğmuyor
Ne yağmurda ne sel desin nerdesin CANAN
Yanmayan ocakta duman tütmüyor
Seven sevdiğini koyup gitmiyor
Sevgisiz sevdasız ömür bitmiyor
Ne çiçekte ne gül desin nerdesin CANAN
Ben Cananı yüreğime gizledim
Sakladıkça hasret kaldım özledim
Gelen geçen kervanları gözledim
Ne yolcuda ne yoldasın nerdesin CANAN
Ne solumda ne sağımda gezersin
Ne ovam da ne dağım da gezersin
Ne bahçemde ne bağım da gezersin
Ne avuç da ne el desin nerdesin CANAN
Ne ermiş de ne ham dutta sen varsın
Ne yağmurda ne bulutta sen varsın
Ne yarında ne umutta sen varsın
Yüreğimin dilin desin nerdesin CANAN
Antalya-10.10.2013; Saat 04.30

KÜNYE:

Ben bir kamu bankasından emekli Direktörüm (Şube Müdürü). Eskişehir Üniversitesi İşletme Fakültesi mezunuyum, Görevim dolayısıyla 10 ayrı ilde görev yaptım, Bu görev süresince 30 yıl Anadolu ozanları üzerine araştırmalar yaptım. Ortaokul yıllarında şiir yazmaya başladım. Altı şiir ödülüm bulunmaktadır. Üç adet şiirim Türkü formatında bestelenmiştir. Şu an Antalya ilinde Toros dağlarında kendime ait bir hobi çiftliğinde yaşıyorum.

Eserlerim:

Bu güne kadar 300 yakın şiir yazdım Yaklaşık 150'ye yakın şiirim gazete, dergi, kitap, internet vs. yayımlanmıştır.

Napoleon Bonaparte: The Rise and Fall of a French Emperor

By: Demir Azad Avcı

Introduction

Napoleon Bonaparte is one of the most iconic figures in modern history, known for his military prowess, political acumen, and ambitious nature. Born in Corsica in 1769, he rose to become a prominent general during the French Revolution and eventually declared himself Emperor of France. Despite his many successes, his reign was marked by both triumphs and tragedies, leading to his eventual downfall.

Napoleon's Military Campaigns

Napoleon's military campaigns are some of the most notable in history. He was a brilliant strategist who won numerous victories for France, including the Battle of Austerlitz and the Battle of Borodino. He also expanded the French Empire to its greatest extent, conquering much of Europe and establishing a vast network of satellite kingdoms. However, his military campaigns were not without their challenges. The Russian campaign of 1812 was a major setback, resulting in devastating losses and ultimately contributing to his downfall.

Napoleon's Reforms

In addition to his military successes, Napoleon was also known for his significant reforms in France. He established the Napoleonic Code, which served as the basis for modern civil law, and reformed the education system, creating a network of lycees that

provided education to all French citizens. He also reorganized the French government and legal system, creating a more centralized and efficient bureaucracy. However, his reforms were not without controversy, as they often came at the expense of individual liberties and civil rights.

Napoleon's Downfall

Despite his many accomplishments, Napoleon's reign ultimately ended in failure. He suffered significant losses in Russia and was eventually forced to abdicate in 1814. He was exiled to the island of Elba, but managed to escape and return to France for a brief period known as the Hundred Days. However, he was ultimately defeated at the Battle of Waterloo and exiled once again, this time to the remote island of Saint Helena. He died there in 1821, marking the end of an era in French history.

Conclusion

Napoleon Bonaparte remains a fascinating figure to this day, remembered for his military prowess, political accomplishments, and ultimately, his downfall. His legacy continues to influence modern France and Europe, and his impact on history cannot be overstated. While his reign was marked by both triumphs and tragedies, his contributions to the fields of law, education, and government cannot be denied. Napoleon Bonaparte will forever be remembered as one of the most significant figures of the modern era.

Gözlerin Anlatır

*Hiç ağlamamış gözlerin var
Hiç bitmemiş tanımamış beni*

*Çok acı sevgilim bu gerçekler
Oysa benim gözlerim seni konuşur, seni söylerdi*

*Sana yazılmış şiirlerim var
Habersizsin her birinden*

*Gözlerin bana ait olmadıklarını söylüyorlar
Sen benim gözümün kusursuz bahçesinden*

*Bahçemin çiçekleri soldu
Bir daha sulamamak üzere gitmişsin*

*Sevdam uğruna ben kendimi kaybetmişim
Sen bana gelmeyi bilmemişsin*

*Bu masalda bir mutlu bir de yok olan varmış
Gözlerin servetim kimse seni üzmesin sevgilim.*

BULUTLAR

*Gökyüzünde kararmış bulutlar
İçinde düşlerim mi var
Geçiyorum düşler sokağından
İçimde kararmış bulutlar*

*Gökyüzünde kararmış bulutlar
İçinde bir sevda mı var
Yarım kalan sevdalar
İçimde kararmışlar bulutlar*

*Gökyüzünde kararmış bulutlar
Hasretten gurbetten elemenden mi
Her biri bağrında bir hüziün saklar
Seden benden yoksa bizden mi?*

Türk Edebiyatındaki İlk Yerli Romanımızın İncelemesi

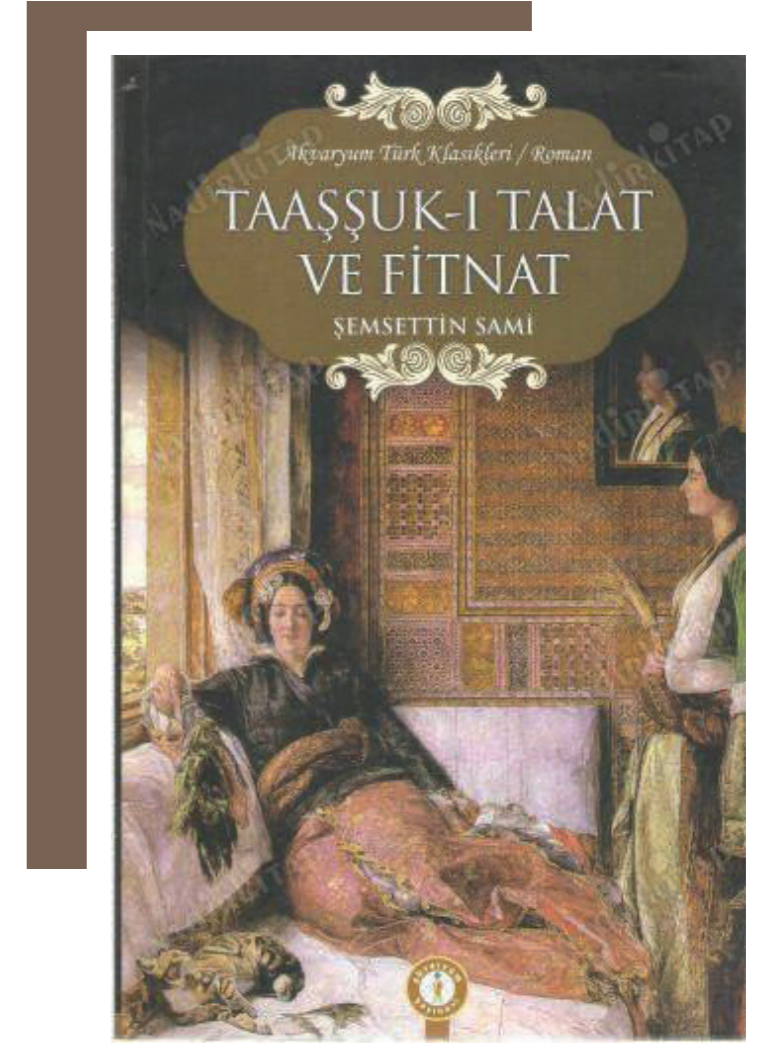
Yazar, romanda çokça yabancı kelime kullanmasına rağmen yine de romanın dilinin anlaşılır ve akıcı olduğunu görüyoruz ve bu yabancı kelimelerin romanı anlamayı güçleştirdiğini düşünmüyorum.

Bence lise düzeyinde olan tüm öğrencilerin okuması gereken bir kitap olup çoğu kişinin severek ve beğenerek okuyabileceği bir Türk edebiyatı klasiğidir. Roman bize o zamanın yaşam tarzı hakkında da şu bilgiyi veriyor: "Kadınların düşüncesinin bir önemi olmadığı, erkeklerin kadınlara göre kat ve kat daha ön planda olduğu."

Kitabın adından da tahmin edilebilir ki romanın ana konusu Talat ve Fitnat'ın büyük aşklarıdır. Günümüzde yaşanan aşkların tam tersi olarak bu iki başkarakter saf ve oldukça iyi niyetli bir şekilde birbirlerine aşık olurlar. Talat, Fitnat'ın doğal güzelliğine kendini kaptırır.

Fitnat'ın daha on beş yaşındayken kendinden otuz yaş büyük birisiyle zorla evlendirilmesi hem Talat ve Fitnat'ı hem de okuyucuyu derinden etkilemiştir. Fitnat dışarı çıkamayan, neredeyse ev hapsi yaşayan bir kızıdır. Her zor durumda Talat'a mektup yazıp haber vermeye çalışması ve el ele verip olayları birlikte atlarmaya çalışmaları sanki o dönemdeki aşkların ve yaşanan ilişkilerin zorluğunu bize aktarmak istemiş gibidir.

Sonuyla okuyucunun içinde fazla etki bırakan bir romandır. Kitap okuma alışkanlığı kazanmak isteyen herkese tavsiye edilir.

Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat Şemseddin Sami

Gönülden Dökülen Sözler

Yel olsam da o ipek gibi saçlarını sallandırsam

O en sevdiğin şarkının notası olsam

En sevdiğin koku olsam

En çok baktığın kişi olsam

Çünkü biliyorum bunlardan herhangi biri olsam

Daha çok severdin beni

Neyine kavruldum bu kadar

Gözlerindeki harelere mi

Yoksa güldüğünde kısılan gözlerine mi

Belki de merhametine kavruldum

Bana asla göstermeyeceğin tarafına

Neden sen olmak zorundaydın

Neden bana bakmayan gözlerine düşmek zorundaydım

Bana gülmeyen dudaklarına

Bana yanmayan kalbine

Seni gördüğümde ne kadar yandığımı

Kalbimin ne kadar parçalandığını bilseydin acırdın bana

Çünkü kimse sevemez kimseyi böyle

Kimse sana kıyamadığım gibi kıyamamazlık yapamaz sevdiğine

Senin için kalbimi parçaladım ama onu da göremedin

Sana nasıl baktığımı göremediğin gibi

Senin için her şeyi yapmaya hazırdım ama sen ona gittin

Sana asla değer göstermeyeceğini bilsen de

İstesen kalbimi sökerdim senin için

Sana dokunmaya kıyamazdım, koklamaya kıyamazdım

İnsanın hiç canı yanar mı sevmekten

Yanarmış, seni görünce anladım

O kadar canımı yakıyorsun ki

Bir kerecik görersen acırsın

Hep sordum kendime

Neden ben değilim diye

Anladım sonra

Sen benim sevgimi anlamazsın

O kadar körsün ki bana

Diledim hep, keşke var olmasaydım diye

MANİPÜLASYON KAVRAMI ÜZERİNE

“

Manipülasyon bir kişinin ya da grubun durumu ya da farklı kişileri kontrol etmek amacıyla, yalan söyleme, yanlış bilgi verme, baskı gibi yöntemler ile duyguları ve tavırları değiştirmeye yönelik davranışların tümüdür.

Aslında bu kavramı hatta bu düşünce biçimini tam olarak nasıl açıklayabileceğimi bilmiyorum çünkü sonu bir sürü kapıya çıkıyor, diyebiliriz ama bu düşünce biçiminin veya davranışın biraz bencillik olduğunu düşünüyorum.

İnsanları manipüle etme çabası bazen bir yemek firmasında bile görülebileceği gibi bazen de bir insan bakışları ya da davranışlarıyla bunu belli eder, belki de fark etmeden gün içerisinde bu kavramla karşılaştığımız oluyor ama asla ne olduğuyla ilgilenmiyoruz. Belki de böyle bir kavramı hiç duymamış da olabiliriz. Bu yüzden kendi düşüncelerimden sıyrılıp manipülasyonu bilimsel bir şekilde açıklamaya çalışsam insanların kendi çıkarları için veya baskıyla duygularını yönlendirmek ikna etme çabası herhangi bir şeyi yönetmeye çalışmak şeklinde de tanımlayabiliriz. Örnek vermek gerekirse bazen arkadaşlarımız ebeveynlerimiz bile bizlere bir istediğini yaptırmaya çalışarak bizi manipüle edebilir.

Çoğu insan bu durumun yanlış olduğunu düşün-

nürken bundan zevk alanlar da olabilir tabii ki. İnsan doğası gereği yönetimi ele almak isteyen bir varlık olduğundan bunu istemeden dahi olsa yapar ama bu durumu engellemenin tabii ki de çözümü var: Bu tarz davranışlardan rahatsız olduğumuzu belirterek bu durumun üstüne gidebiliriz, diye düşünüyorum. Bu konuda kitle manipülasyonu için amcası Freud'un fikirlerini kullanan Edward Bernays insanların ihtiyacı olmayan şeyleri istemesini de sağlayarak adını duyurmuştur. Bunları nasıl yaptığını öğrenmek amacıyla manipülatif insanların özelliklerinden bahsedebiliriz. Bu insanlar eleştirmeyi çok seven, asla sınırlara saygı duymayan insanlardır ve köşeye sıkışmanızı için ellerinden gelen her şeyi yapmaya hazırdırlar.

Eğer çevrenizde böyle kişiler varsa öncelikle kendinize güvenin çünkü ne dediğinizin farkında olsanız bile onlar sizi yalanlamaya çalışacaktır. O kişilerin kendi hallerinde takılmalarına da izin verebilirsiniz, uğraşmaya kalkarsanız her savunmasız kaldığınızda 1-0 önde olacaksınız.

ÖLÜM

İnsanlığın var oluşundan itibaren dünya üzerinde sayısız medeniyet yaşadı. Bu medeniyetlerden bazıları yaşadıkları yer, tarihlerindeki ortak olaylar ve benzeri faktörler sebeplerle birbirleriyle benzerlik gösterdi ama birbirinden tamamen farklı ve eşsiz tonla medeniyet de oluştu. Tüm bu medeniyetlerin hepsinin sahip olduğu ortak noktalar aşırı nadirdir ve ölüm bunlardan biridir.

Ölüme olan inanışları ve ölümün kültürlerini ne kadar etkilediği gibi faktörler değişse bile ölüm tüm medeniyetlerin bir parçası olmuştur. Tarih boyunca medeniyetlerde ölümlere farklı şeylerin yapıldığı ve öldükten sonra neler olduğuna dair farklı inançların var olduğu görülmüştür. Örnek vermek gerekirse İskandinav mitolojisinde ölümlerin gittiği diyarlar olduğu gibi ölümlerin dönüştüğü farklı hayalet türleri de bulunur. Mezarlarını korumak, kötülere zarar vermek gibi farklı görevlere sahip bu hayaletler, birçok eser ile efsanede de görülür ve İskandinav mitolojisinin günümüzdeki halini almasında rol oynadığı bilinir. Bunun dışında öldükten sonra kişiyi gömmek yerine farklı işlemlerde bulunan medeniyetler de vardır. Bunlardan en bilineni ölümleri yakmaktır. Günümüzde hala Hinduizm, Katolik Hıristiyanlık, Budizm gibi inanışlar tarafından devam ettirilen bu durumun ilk çağlarda bile yapıldığına dair bazı kanıtlar bulunmuş ve bazı uzmanlar o zamanlardaki insanların küllün gökyüzüne yükselmesinin ruhun özgürlüğüne kavuşması anlamına geldiğini düşündükleri için bunu yaptıklarını iddia etmiştir. Ayrıca günümüzde ölümleri gömmemize rağmen eski Türk medeniyetlerinin ölümleri yaktığına dair kanıtlar da bulunmaktadır. Ölüm ile ilgili bu tarz tonlarca farklı durum mevcut. Doğal olarak hepsinden bahsetmek mümkün değil ancak bütün bunlar içerisinde ölüm ve yaşamın kültürlerini en fazla etkilediği medeniyetlerden biri olan Mısır'dan kesinlikle bahsedilmelidir. Mısır topluluğunun ölüme verdiği değeri hemen hemen herkes bilir ama onlar hakkında pek fazla kişinin bilmediği şey onların gerçekte yaşama da ölüm kadar hatta kimilerine göre ölümden bile daha fazla önem verdikleridir. Piramitlerinde kişilerin ölümlerinden sonra da yaşamaya devam etmelerini ve kutlama yapmalarını tasvir etmelerinin haricinde bedenleri sağlam kalsın diye yaptıkları tüm o mumyalama olayı da gerçekte ölümden çok yaşama ile ilgilidir. Bunun sebebi de öldükten sonra yaşama o bedenlerde geri döneceklerine dair bir inançları olduğundandır. Mısırlılar ölümü sadece yaşamın başka bir parçası olarak görmüş ve hayatlarını bu inanç doğrultusunda şekillendirmişlerdir. Bunun sonucunda da günü-

müde hala araştırılıp anlaşılmaya çalışılan ilginç kültürleri oluşmuştur.

Ölüm kimilerine göre en hüzünlü günü temsil ederken kimilerine göre sevinçli bir gün olarak tasvir edilir. Bazıları için bir son demektir, bazıları içinse yeni bir başlangıcı temsil eder. Etrafına baksan en çok korktuğu şey ölüm olanı da bulabilirsin, en fazla arzuladığı şey ölüm olanı da. İşte böyle anlaşılması imkânsız bir şeydir ölüm. Ölümle ilgili düşünceler kişiden kişiye göre değişir ama bir şey kesindir: Ölüm insanlığın daima bir parçası olmuştur ve insanlığın sonuna kadar da öyle kalacaktır. Ölüm tıpkı bizden öncekileri ve bizi etkilediği gibi gelecek nesilleri de etkileyecek ve kültürlerinin şekillenmesinde rol oynayacaktır. Bu etkinin nasıl sonuçlar doğuracağını bilmek imkânsız olsa da sadece ilk akla gelen olasılıklarla bile sayısız teori ve konuşma üretmek mümkün.

KARAGÖL

Bu sayımızda Ankara yakınlarındaki doğa cennetini Karagöl'ü tanıtmak istedik sizlere... Karagöl için dört mevsim güzellikleri barındıran, doğal bir terapi alanı da diyebiliriz. Turizm için bulunmaz bir nimet. Şehrin gürültüsünden uzaklaşıp kafasını dinlemek isteyenler için hoş bir alan... Umarım ki ziyaretçilerin çevreye olan duyarlılığı, temizliği ve Belediye ekiplerimizin de denetimi ile güzelliği korunur.

Karagöl, Çubuk ile Kızılcahamam arasında küçük ve derin bir krater gölüdür. Kavak dağı ile Yıldırım dağı eteklerindedir. 22 hektarlık küçük bir alanı kapsasa da, bu alanda, mor çiğdem çiçeğine bile rastlayabileceğiniz, 50 çeşit bitki türünü barındırıyor.

Ankara'ya 74 km. uzaklıkta. Ankara-Esenboğa-Çankırı kara yolunda. Esenboğa Havaalanına gelmeden, solda, Çubuk yönünde... Çubuk ilçesini geçtikten sonra 29. km. den sonra karşınızda. Çubuk ilçe merkezi ve hemen çıkışında, Karagöl yolcuları için, ünlü Çubuk Turşularından almanızda mümkün. Gölün çevresi, ormanlarla kaplı.

Karagöl A tipi mesire yerinde, misafirhane, bekçi evi ve tuvalet bulunuyor. Sabah kahvaltısını bu restoranda, doğal ürünler yiyerek yapabilirsiniz. Öğle yemeğinde ise, et çeşitleri ve alabalık yiyebilirsiniz. Sıcak havalarda göl manzaralı bir balkon var, burayı da kullanmak mümkün. Soğuk günlerde ise, ahşap ağırlıklı iç mekanda, yemek yiyebilirsiniz.

Göle adını üzerine yansıyan ağaçların gölgesi veriyor. Gölün hemen kıyısında, göle doğru uzanan ağaçlar güneşli günlerde gölün üzerine gölge yansıtıyor ve bu yüzden, göl karanlık görünüyor. Göl kıyısında sık sık "Gölde yüzmek tehlikeli ve yasaktır" tabelalarını görebilirsiniz. Gölün çevresinde 200 ahşap piknik masası var. Masaların hepsi Göl'e yakın ve göl manzaralı. Mangal keyfi yanı sıra göl çevresindeki yolda, doğa yürüyüşü yapmakta mümkün. Karagöl, gerçekten turizm için bulunmaz bir nimet. Umarım ziyaretçilerin çevreye olan duyarlılığı, temizliği ve Belediye ekiplerimizin de denetimi ile güzelliği korunur.

Bu doğa cennetini mutlaka ziyaret ediniz, yolculuk sizi yorsa da, mangalınızı ve yiyeceklerinizi alın, bir gün Karagöl'ü ziyaret edin. İnanıyorum ki, güzelliği, sessizliği ve sakinliği ile siz de hoş bir seda bırakacaktır.

Özel Gereksinimli Bireylerin Çalışma Yaşamına Katılımı

Çalışma hayatı, insanların sadece para kazanmanın ötesinde sosyal ilişkileri, kişisel doyumu, mutluluğu ve aile ilişkileri gibi pek çok faktörü etkileyen bir durumdur.

İstihdamdaki en dezavantajlı olanlar özel gereksinimli bireylerdir. Özel gereksinimli bireyler, sosyal hayatında birçok güçlükle karşılaşmaktadır. Dünyada ülkelerin gelişmişlik düzeylerine göre istihdam piyasasında az ya da çok yer almaktadır. Özel bireylerin işe alınmaları kadar, işyerindeki tutumlarda büyük önem taşımaktadır. Özel gereksinimli bireylerin işe kabuldeki ve çalışma süreçlerindeki izlenecek yolların, özel gereksinimli bireylere ayrımcılık yapılmaması ilkesi olmalıdır. Bu durumun karşılanması halinde, her şeyden önce toplumdan soyutlanması önlenmektedir.

Bireylerin iş hayatına girmesiyle, hem çalışarak kazandığı para ile başkasına muhtaç olmayan, hem de yetişkin bir insan olarak üretime katılması sağlanmış olur. Özel gereksinimli bireyin iş hayatına girmesinin, sosyal ve psikolojik olarak tedavi edici bir etkisi olmaktadır.

Genellikle toplumlar, engellilerin üretken olmayan, bu nedenle de ailesi ya da devlet tarafından özel bir bakıma muhtaç olan bireyler olarak gördükleri için, çoğunlukla onlara acıma duygusuyla yaklaşılması söz konusudur. Bu acıma duygusu özel gereksinimli bireylerin engellerini ön plana çıkartırken, sahip olduğu yetenek ve becerilerinin de ikinci plana atılmasına neden olmaktadır. Bu sorunun giderilmesi için toplum içinde ve

çalışma hayatında daha çok yer almaları gerekmektedir.

Özel gereksinimli bireyler, işverenler tarafından genellikle hukuki bir zorunluluk ya da özel bir nedeni olmadıkça çalıştırma eğiliminde olmadıkları kişilerdir. Çünkü onlara göre, engelliler çoğunlukla deneyimsizdirler; kariyer ve mesleki eğitim açısından da işe uygun değillerdir. Bu yüzden, diğer işsizlere göre şansları daha azdır. Kısacası özel bireylerin istihdam açısından başarılı olamayacaklarına ilişkin bu yanlış düşünce toplum öncelikle işveren konumundaki yöneticilerin sahip olduğu bir düşüncedir. Diğer çalışanlara tanınan eğitim ve meslek geliştirme imkânları genel olarak bu nedenlerden dolayı onlardan esirgenmektedir.

Özel gereksinimli bireyler işlerini savsaklamazlar, daha güvenilir elemanlardır, işlerini daha çabuk kavrarlar, işe ve işyerlerine daha sadıktırlar, işlerine saatinde gelip giderler, diğerlerinden daha bilinçlidirler, işlerini kolay kolay bırakmazlar, diğerlerinden daha gayretlidirler, en az diğerleri kadar verimlidirler.

Engellilere yönelik hizmetlerin yürütülmesinde daha organize hareket edilmelidir, Engellilerin İstihdamını artırmaya yönelik toplumsal bilinçlendirme çalışmaları yapılmalıdır, Ülkemize uygun model uygulamalar geliştirilmelidir, İş Gücü Süreçlerindeki gelişmeler takip edilerek, gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

Kısaca, engellilerin özel durumları tanımlanmalı, onların işlerinde becerikli ve kendine güvenen çalışanlar olmaları sağlanması için toplumda herkes üzerine düşeni yapmalıdır.

SİNEMA

LORENZO'NUN YAĞI

Lorenzo'nun Yağı 1992 yapımı dram filmi olup George Miller tarafından yönetilmiştir. Yaşanmış bir öyküden alınan film; Augusto Odone ve Michaela Odone adlı anne babanın, amansız bir hastalık olan ALD'ye (adrenolökodistrofi) yakalanan oğulları Lorenzo Odone'yi ölümden kurtarma çabalarını anlatır.

Filme konu olan Lorenzo Odone, medyada yer alan açıklamaya göre[1] doktorların tahmininden 20 yıl sonra, 30 yaşında doğum gününün ertesinde öldü.

Filmin konusu

Tıp konusunda hiçbir eğitimleri olmayan Lorenzo'nun anne ve babası, çocuklarına ALD hastalığı teşhisi konması ve iki - üç yıl ömür biçildiğini öğrenmeleri sonucunda, bu hastalığa karşı bir mücadeleye girişirler. Felç, körlük ve konuşamama ile başlayan hastalığın ölümlü sonuçlanması kaçınılmazdır. Baba Augusto, sabahlara kadar kütüphanelerde, hastalıkla ilgili bulduğu makaleleri okuyarak bilgi edinmeye çalışır. Bu araştırma sonunda beyindeki zararın kandaki tehlikeli yağ asitlerinden kaynaklandığını keşfeder. Bu yağ asitlerini yok etmektedir. Bu konuyla ilgili tüm uzmanları toplayarak bir panel düzenler. Tıp profesörlerinin bulamadığı sonuca, erişmiş olması ilgi çeker ve destek bulur. Bir yıldan az bir sürede eşi Michaela'nın da yardımlarıyla hastalığa çözüm bularak Lorenzo'yu ölümden kurtarır. Karı-kocanın verdikleri mücadele, kararlılığın öyküsünü anlatıyor. Nick Nolte ve Susan Sarandon'un güçlü oyunculuklarına, Peter Ustinov gibi usta bir isim eşlik ediyor.

Orijinal İsmi: Lorenzo's Oil

Vizyon Tarihi: 15 Ocak 1993

Süre: 129dk

Tür: Dram

Yönetmen: George Miller

Senarist: George Miller, Nick Enright

Yapımı: 1992 - ABD

SİSTEKİ GORİLLER

Belgesel tadında, Afrika'nın ormanlarında geçen, birçok dalda oscar'a da aday olmuş, Weaver'a en iyi kadın oyuncu dalında 1988 yılında oscar kazandırmış nefis bir filmidir. Film ayrıca en iyi kurgu, en iyi müzik, en iyi senaryo dallarında da bir çok oscar kazanmıştır.

Bu güzel drama, antropolog Dian Fossey'nin (Sigourney Weaver) gerçek hikayesine dayandırılarak filmleştirilmiştir. Fossey şans eseri Afrika'nın derinliklerinde nadir bulunan dağ gorilleri üzerine çalışmaya başlamıştır ve onlarla ilişki kurmayı öğrenmektedir. Ama artık akademik ilgisinin ötesinde gorillerle ilgi duymakta ve hayatını tehlikeye atma pahasına hayvan tüccarlarına ve yasak avcılık yapanlara karşı mücadele etmektedir.

SIGORNEY WEAVER 'in 1988 yapımı başrolünü oynadığı bu belgesel tadındaki film tüm hayvan korumacıların mutlaka izlemesi gerekli bir başyapıttır.

Orijinal İsmi: Gorillas in The Mist: The Story Of Dian

Fossey

Vizyon Tarihi: 23 Eylül 1988

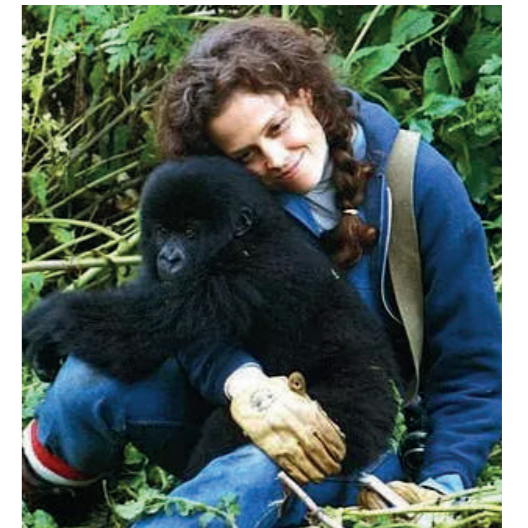
Süre: 129dk

Tür: Dram, Tarih

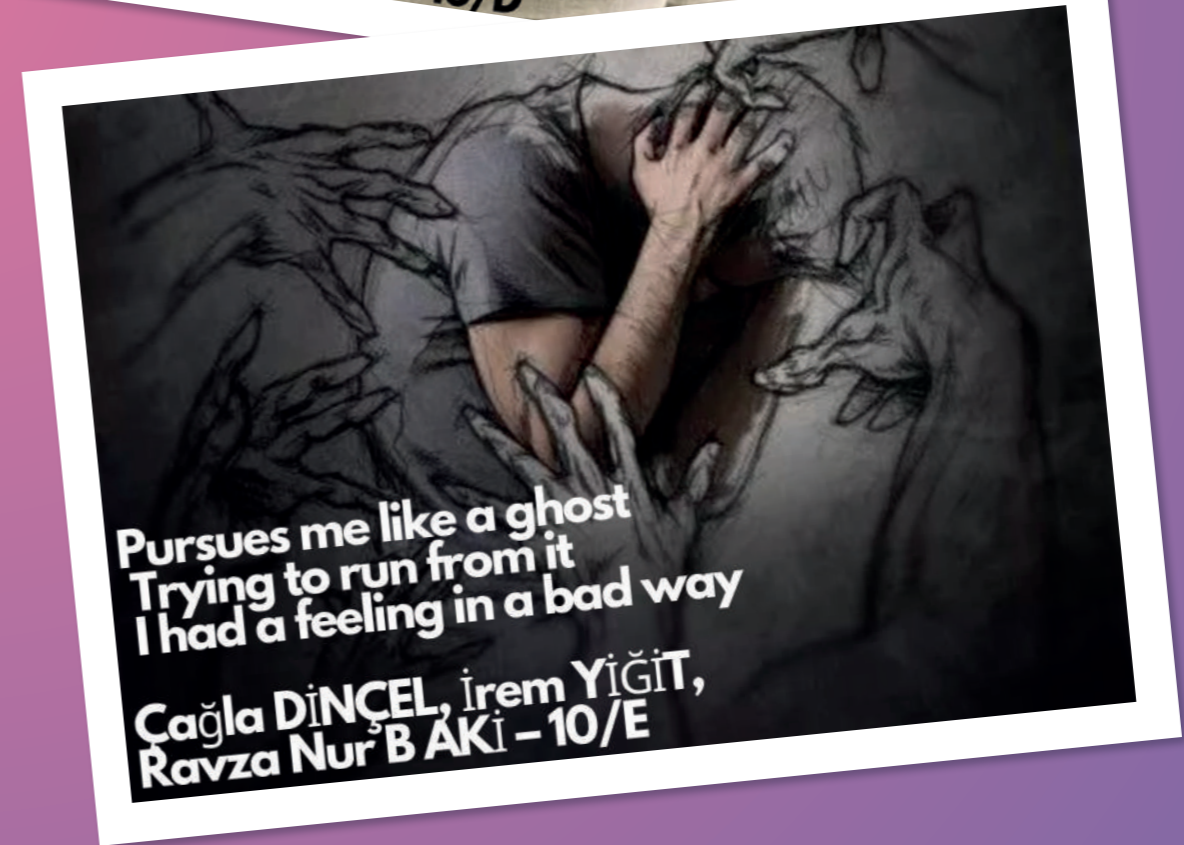
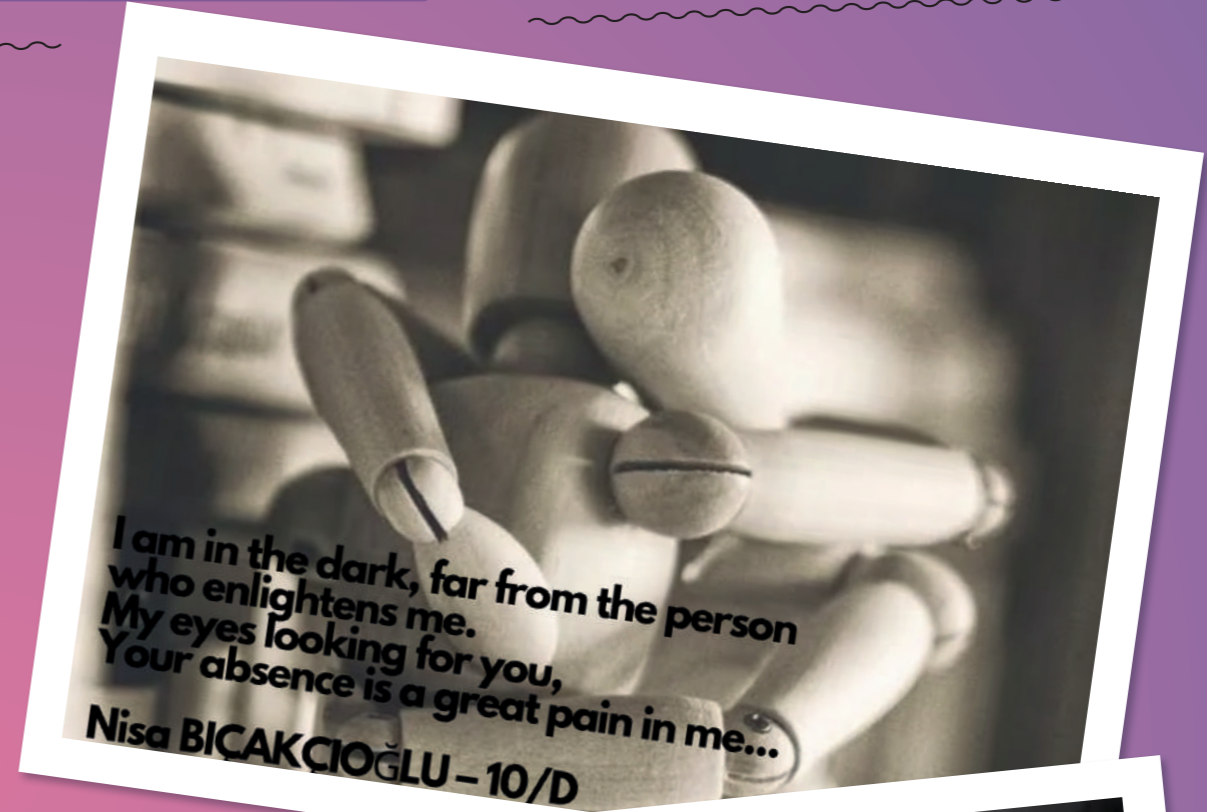
Senarist: Tab Murphy , Anna Hamilton Phelan,

Harold T.p. Hayes, Dian Fossey

Yapımı: 1988 - ABD

İNGİLİZCE SÖZLER

Şiirin Dili

ARİYORUM

Bir gün batımındayım
 Kimsesiz
 Gültepe sokaklarında, şu senli sokaklarda
 Yürüyorum belki sana çıkar adımlarım
 Yağmurun bulutlardan düştüğü şu saatlerde
 İnsanlar kaçıyor yağmurdan
 Ben yağmurda dolaşıyorum tek başıma
 Üstüme dökülen her damlada seni düşünürken
 Kaybettiğim ne varsa eskiye dair, sana dair
 Arıyorum beyhude bir ümitle kentin en münferit yerinde
 Şimdi sokağın sonundayım
 İçimdeki gök gürültüsünün sesinden korkuyorum
 Yağmur damlasının göz bebeğime düşmesinden daha çok
 Bilmelisin ki seni arıyorum
 Umudum sıcaklığını hala koruyorken
 Anılarımızı toplasam şimdi sokaklardan tek tek
 Bilmediğim bir durakta beklesem seni
 Biriken sözcüklerimle, virane kalbimle , yetimliğimin verdiği
 hüzünlü
 Aniden gelsen sevince bürünsem tepeden tırnağa
 Eski günlerin hatırına sarsan beni tüm benliğimle
 Beklediğime değşen mesela, sessizliğe uzanan şu karanlıkta
 Bir daha hiç gitmesen
 Angaje olsam sana vuslatın bu geçmez saatlerinde
 Bir bebek gibi büyüye yine meyus yüreğim ellerinde
 Şarkılarımız çalsa kentin tüm sokaklarında
 Saatin kaç olduğunu umursamadan gecenin müphem
 karanlığında
 Meşgul olur musun metruk yalnızlığımla?

Hüseyin GÜNEŞ

PUZZLE

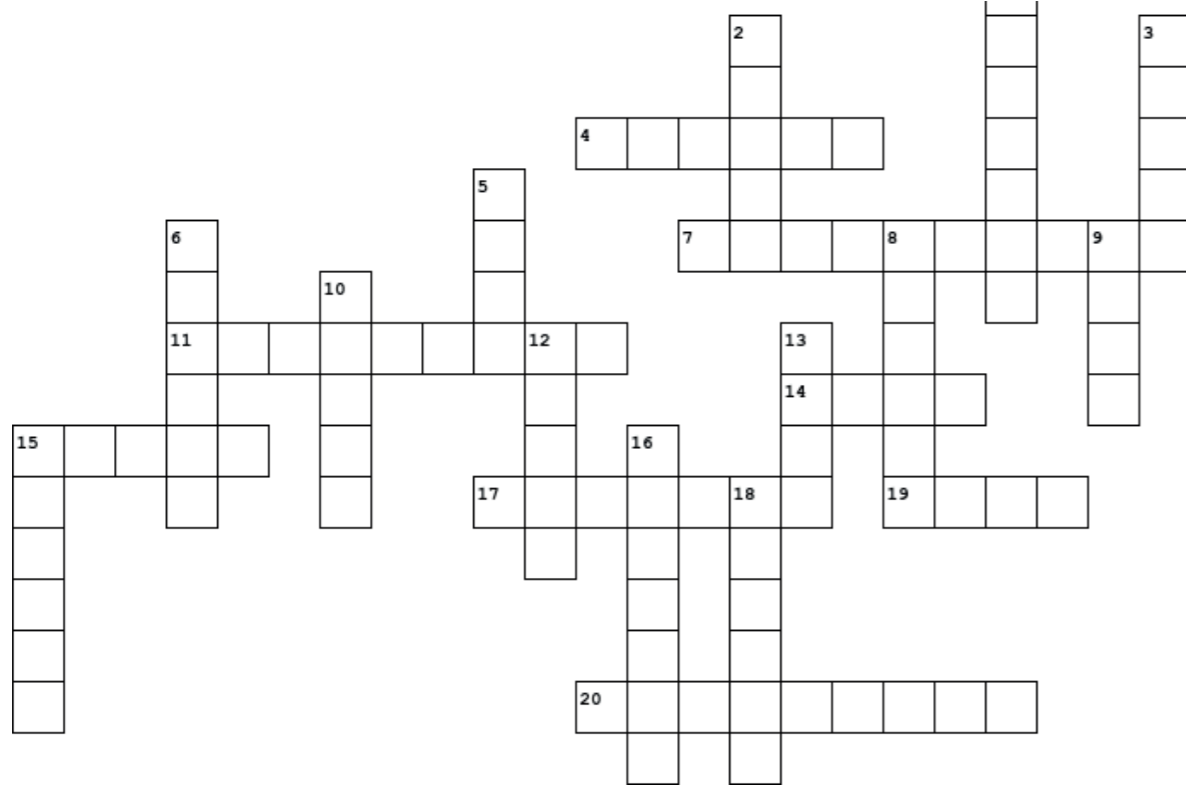
S E I G V D N L C E P L O T Y
 C E T N L E J K A N T E E T A
 I N B I U D M O P G L R I V J
 E T O K L W R K I I L R I E N
 N E A O T O M B T N B S N O N
 C R R O L R P S A E C V I O S
 E T D B U C L I L E I T I C D
 F A I H L I K E L R A T I J W
 I I N G M Q C X O L A E N E S
 C N G U Y V N N U C N F H U T
 T I P O L A M P O T N P Y Z A
 I N A C Y E O L I K E O A K T
 O G S S N P J S F N O H V G U
 N O S T A T T R A C T I V E E
 D O O H R U O B H G I E N U L

Look at the clues below and find the 24 words in the puzzle.

Words can go in any direction. Words can share letters as they cross over each other.

TOP-DOWN	LEFT-RIGHT	DIAGONAL
sculpture (6 letters)	good-looking, nice (10 letters)	kind, not rude (6 letters)
movies about future and robots (14 letters)	story (4 letters)	thin (4 letters)
amusing and fun (13 letters)	an area of a city (13 letters)	small medicine (4 letters)
plane ticket (13 letters)	a grave, burial ground (4 letters)	somebody famous (10 letters)
when you have a cold, you push air out of your throat with a short sound, repeatedly. It has a syrup. (5 letters)		your sister's son (6 letters)
reservation (7 letters)		someone who works in science (10 letters)
a lot of people (7 letters)		your mother's sister (4 letters)
the most important city in a country (7 letters)		the general situation you are in. the people or the thing around you (11 letters)
someone who design or build engines (8 letters)		the number of people in an area (10 letters)
		a long written story (5 letters)
		a particular place (8 letters)

EDEBÎ BULMACA

SOLDAN SAĞA

4. Tevfik Fikret'in hece ölçüsünü kullandığı şiir kitabının adı
7. Destandan halk hikayeciliğine geçiş eseri ... Hikayeleri
11. Coşumculuk akımı
14. Kahramanlık şiirleri
15. Türk edebiyatında ilk psikolojik roman
17. Doğadaki seslerin taklidi
19. Arap alfabesinin ilk harfi
20. Geleneksel Türk tiyatrosu türü

YUKARIDAN AŞAĞI

1. Türklerin ilk kullandığı alfabe
2. Beş mesneviden oluşan eser
3. Sıtkı Tarancı adlı şairimiz
5. 16. yüzyıl divan şairi(Sultanü'ş Şuara)
6. Cümlede eş görevli kelimeleri birbirinden ayırmak için kullanılan noktalama işareti
8. Devlet büyüklerini övmek amacıyla yazılan şiirler
9. Şiirde dize sonlarında ses benzerliği
10. Türk şiirinde Orhan Veli Kanık'ın öncüsü olduğu şiir akımı
12. Aruz ölçüsünde uzun heceyi kısa okuma
13. Bir bağlaç
15. Bencil kelimesinin eş anlamlısı
16. Söz sanatlarında eğretileme olarak da bilinen terim
18. Divan şairlerinin şiirlerinde kullandıkları takma ad

FİKRET İSMET AKTEKİN ANADOLU LİSESİ

TÜM ÖĞRENCİLERİMİZE
Tyi Tatiller

Kemal Paşa Mahallesi Vatan Caddesi
Kalıcı Konutlar Karşısı 54110
FERİZLİ/SAKARYA

 (0264) 781 16 60

<http://fikretismetaktekinal.meb.k12.tr>

Ufuktaki Başarı Avucunuzda...

**FİKRET İSMET AKTEKİN
ANADOLU LİSESİ**